

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ: ΣΤΕΓ
ΤΜΗΜΑ: Θ.Ε.Κ.Α
ΕΤΟΣ 2009

ΘΕΜΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ

***ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΤΗΣ ΕΞΑΓΩΓΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΤΗΣ
ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΗΣ ΣΤΑΦΙΔΑΣ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ***

Η ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΣΟΥΛΤΑΝΑ ΛΟΓΟΘΕΤΗ
Α.Μ.: 8048

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΦΩΤΗΣ
ΤΣΙΦΟΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδες

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	2
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ	3
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΙΚΟΝΩΝ	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
Η ιστορία της Κορινθιακής Σταφίδας	4
1. Αρχαιότητα - Μεσαίωνας – Τουρκοκρατία	4
2. 19 ^{ος} αιώνας	8
3. 20 ^{ος} αιώνας	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ	20
1. Παραγωγή	20
2. Η καλλιέργεια της Κορινθιακής Σταφίδας στον Νομό Κορινθίας	21
3. Εδαφοκλιματολογικά στοιχεία	23
3.1. Έδαφος	23
3.2. Άρδευση	23
3.3. Κλίμα	23
4. Κλήρος	23
5. Συγκομιδή	24
6. Ποιοτικές Προδιαγραφές-Σήμανση-Ανοχές	26
6.1. Ελάχιστες απαιτήσεις	26
6.2. Ελάχιστα χαρακτηριστικά της σταφίδας	28
6.3. Συντελεστές	30
6.4. Ταξινόμηση και Ελαττώματα	31
6.5. Ανοχές	31
6.6. Σήμανση	32
6.7. Συσκευασία	33
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ	34
1. Διάθεση προϊόντος	34
1.1. Εσωτερικό Εμπόριο	34
1.2. Εξωτερικό Εμπόριο	35
2. Προβλήματα διαθέσεως παραγωγής	46
2.1. Συντονισμός εξαγωγών	46
2.2. Υψηλό κόστος	46
3. Οι Εξαγωγικοί Φορείς της Κορινθιακής Σταφίδας στον Νομό Κορινθίας	47
4. Η Κορινθιακή Σταφίδα στην Ευρωπαϊκή Ένωση	49
5. Η Κορινθιακή Σταφίδα στον 21 ^ο αιώνα	51
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	53
ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΜΕΝΑ ΕΓΓΡΑΦΑ	54
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	60

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

	<i>Σελίδες</i>
ΠΙΝΑΚΑΣ 1 Εκτάσεις και παραγωγή Νομού Κορινθίας	21
ΠΙΝΑΚΑΣ 2 Διάθεση προϊόντος Νομού Κορινθίας	34
ΠΙΝΑΚΑΣ 3 Εγγώρια κατανάλωση Νομού Κορινθίας	34
ΠΙΝΑΚΑΣ 4 Εξαγωγή 2007-2008 Νομού Κορινθίας	35
ΠΙΝΑΚΑΣ 5 KOSYS A.S.E. Νομού Κορινθίας	45

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΙΚΟΝΩΝ

	<i>Σελίδες</i>
ΕΙΚΟΝΑ 1 Πάτρα-Φόρτωση σταφίδας	10
ΕΙΚΟΝΑ 2 Διαφημιστικό έντυπο του σταφιδεμπορικού οίκου Βουρλούμη	11
ΕΙΚΟΝΑ 3 Μάζεμα αποξηραμένης σταφίδας	24
ΕΙΚΟΝΑ 4 Απεντωμοτήριο	25
ΕΙΚΟΝΑ 5 KOSYS A.S.E.	47

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΗΣ ΣΤΑΦΙΔΑΣ

1. ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ-ΜΕΣΑΙΩΝΑΣ-ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑ

Οι παλαιότερες γνωστές μαρτυρίες για καλλιέργεια της σταφιδάμπελου στην Ελλάδα ανάγονται στον 14ο αιώνα μ.Χ., αλλά είναι βέβαιο ότι από την αρχαιότητα αποξηραίνονταν σταφύλια προς παρασκευή σταφίδος. Οι σταφίδες, οι ασταφίδες ή σταφυλίδες, αναφέρονται από πολλούς αρχαίους συγγραφείς, η δε παροιμία «ανθρώπου γέροντος ασταφίς η κεφαλή», που χαρακτηρίζει τη ρυτιδωδή κατάσταση της σταφίδας, μαρτυρεί, ότι ήταν γνωστή ως προϊόν από πολύ παλαιά.

Στην αρχαία ελληνική μυθολογία, η γέννηση της αμπέλου αποδίδεται στον νεότερο θεό του Ολύμπου Διόνυσο, ο οποίος, όταν ανδρώθηκε και ανακάλυψε την χρησιμότητα της, περιπλανήθηκε στον κόσμο διδάσκοντας την καλλιέργεια του δώρου αυτού της φύσης.

Κατά την μυθολογία, ο Διόνυσος «γεννήθηκε» από τον μηρό του πατέρα του θεού Δία, ο οποίος τον είχε βάλει εκεί, για να ολοκληρωθεί η κυοφορία του, μετά τον θάνατο της μητέρας του Σεμέλης. Τον νεογέννητο Διόνυσο φύλαξε στη σκιά του, για να τον προστατέψει από τις φλογερές ακτίνες του Ηλίου, το κλήμα της αμπέλου, που μεταφορικά το μάτι του {κλήματος}, απ' όπου γεννιέται ο βλαστός, θυμίζει την υφή του γονάτου. Έμβλημα του θεού ήταν ένα ραβδί στολισμένο με φύλλα κισσού και αμπελόφυλλα, ο θύρσος, ενώ στο κεφάλι του έφερε στεφάνι από φύλλα και καρπούς αμπέλου. Η λατρεία του θεού αυτού καθιερώθηκε στις διονυσιακές γιορτές, που συνδέονταν με την ανάπτυξη του αμπελιού, την ωρίμανση του καρπού και τον τρύγο, ενώ γύρω από την λατρεία του πλάσθηκαν πολλοί μύθοι. Οι διονυσιακές γιορτές πλαισιώνονταν με αγώνες, συμπόσια, σπονδές, ψαλμούς, χορούς και πειράγματα, που δημιουργούσαν φαιδρή ατμόσφαιρα, έτερπαν και προκαλούσαν ευθυμία. Στις γιορτές αυτές ανάγει τις ρίζες της η κωμωδία. Τη στενή σχέση του Διονύσου με την αμπελοργία υποδηλώνουν και τα ονόματα των γιων του, Άμπελος, Στάφυλος και Οينوπιών.

Ο Ξενοφών στην «Κύρου Ανάβαση» αναφέρεται στην «αποξηραμένη σταφύλη», όταν περιγράφει την διάβαση των στρατευμάτων του διαμέσου της Αρμενίας και κάνει λόγο για την αφθονία των αγαθών της χώρας, στην οποία συμπεριλαμβάνει και τη σταφίδα. Μάλιστα, η μνεία αυτή παρέσύρε πολλούς, να υποστηρίξουν, ότι η σταφιδάμπελος είναι αυτοφυής φυτό της Ασίας και ότι στην Ασία φυτεύτηκε για πρώτη φορά και μετά μεταφέρθηκε και ενεκλιματίστηκε στην Πελοπόννησο και άλλες χώρες.

Πάντως η λέξη σταφίδες, ασταφίδες στα αρχαία κείμενα, ίσως υπονοεί την σημερινή Κορινθιακή Σταφίδα, η οποία κατέστη είδος εμπορεύσιμου της Πελοποννήσου, των Ιονίων Νήσων και της Στερεάς Ελλάδας προ εξακοσίων περίπου ετών και η οποία οφείλει την ονομασία της στους Γάλλους Raisin de Corinthe.

Η αναμφισβήτη εμφάνιση του προϊόντος αυτού στην περιοχή της Πελοποννήσου σε μια μαρτυρία του Ιταλού εμπόρου Pegalotti, ο οποίος, στο έργο του “Prattica de la Mercatura”, που εξέδωσε το 1340 και αναφέρεται στον εμπορικό βίο της Μεσογείου, κάνει μνεία δύο εξαγωγικών λιμένων της σταφίδας, της Γλαρέντζας {Κυλλήνη} και

της Κορίνθου. Από την αναφορά αυτή προκύπτει ότι ο τύπος καλλιέργειας του προϊόντος ήταν η Πάτρα και το Αίγιο.

Κατά τον Θ. Βουρλούμη, γνωστό σταφιδέμπορο των Πατρών, ο οποίος δημοσίευσε σχετική μελέτη το 1896, ότι η καλλιέργεια της σταφιδάμπελου χρονολογείται από πολύ παλαιότερα. Αυτό ενισχύεται και από το γεγονός ότι έχουν διασωθεί και δημοσιευθεί οι τρέχουσες τιμές της σταφίδας, γνωστής τότε ως «Raisin de Currant», στις διάφορες αγορές της Αγγλίας. Πολύ πιθανόν, η συστηματοποίηση της μεθόδου αποξήρανσης και η εμπορευματοποίηση του αποξηραμένου καρπού, όσο και αν είχε ανάγκη χρόνου μαρκού, πάντως δεν θα απαιτήσει δεκάδα ή δεκαπεντάδα αιώνων, αλλά και δεν θα εξελίχθηκε σε βραχύ χρονικό διάστημα, είναι φυσικό να σημείωσε μια βαθμιαία εξέλιξη, σε διάφορα στάδια, ανάλογα με τις κοινωνικές, εμπορικές και συγκοινωνιακές συνθήκες της εποχής εκείνης, όπως, άλλωστε, συνέβη και με όλα τα ιστορικά προϊόντα της αρχαιότητας.

Ένα ζήτημα, που απασχολεί τον Στέφανο Ξένο στη μελέτη του « Ιστορία του Σταφιδόρκαπου» που δημοσιεύθηκε το 1888, είναι οι αιτίες, οι οποίες εξασφάλισαν σε μερικά προνομίους εδάφη της Ελλάδος την καλλιέργεια της σταφιδάμπελου και πιο συγκεκριμένα οι φυσιολογικοί παράγοντες στους οποίους πρέπει να αποδοθεί η μυστηριώδης γένεση της.

«Παρατηρήθη» γράφει *«ότι όπου ηφαιστεια, όπου εκρήξεις, όπου λάβα, όπου σκωρία, όπου όμβρος ηφαιστειώδους ύδατος ή ηφαιστειώδους κόνεως και μεγάλοι σεισμοί, εκεί εφορεία δαψιλής και γονιμότης έκτατος, εκεί σπάνια προϊόντα, εκεί έξοχος ποιότης ου μόνον των αμπελώνων, αλλά και των επίλοιπων φυτών και καρπών. Τοιαύτη δε είναι η γονιμότης της γης εις μέρη ταύτα, όπου έτι μετά μεγάλας ζημίας και καταστροφής, οι κάτοικοι δεν απομακρύνονται εκ των επικίνδυνων τούτων μερών»*.

Όσον αφορά δε τον Κορινθιακό κόλπο γράφει ότι *«ουδεμία εγκαταλείπεται αμφιβολία, ότι τα εν τω πυθμένη του μεσημβρινού μέρους του Κορινθιακού κόλπου ηφαιστεια και οι σεισμοί ούτοι. Μετέβαλον μετά των προηγούμενων {ενοοεί τους σεισμούς της Αίτνας, του Βεζούβιου και των Θηραϊκών ηφαιστειών} την γην της Πελοποννήσου μέχρι Καλάμων, καθώς και εκείνην τινών των Ιονίων εις κατάρρητον. Επί των χωμάτων λοιπόν και εντός των συστατικών των χωμάτων τούτων της αφθονίας και περισσείας, ... ανεμίχθησαν εκ του δωδεκάτου αιώνας, εκ των συνεχών ανακινήσεων, στοιχεία και αέρια ηφαιστειώδη, θερμά ύδατα ή μόρια χημικώς αόρατα, χυλοί ή σώματα ή στοιχεία διφυή, άγνωστα, ή δυσδιάκριτα εντός των γνωστών, τα οποία δι' εξαιρετικής της φύσεως αναλογίας, συμπάθειας ή αντιπάθειας, φυσικώς φυρόμενα, ενούμενα ή συγχωνευόμενα, σχηματίζουν ουσίας μοναδικάς εις τα υποκάτω στρώματα του χώματος, δι' ων ποτίζονται ή βιοτρέφονται αι εν τω βάθει ρίζαι των κλημάτων της σταφίδας, όπως παράγωσι το μοναδικόν της φύσεως προϊόν, τα μικρά αυτά εκπυρηνισθέντα, εξαιρετικού δε χυμού βοτρώδια»*.

Γύρω από την προέλευση της ονομασίας «Κορινθιακή Σταφίδα» έχει αναπτυχθεί μία πλούσια φιλολογία, κυρίως από παλαιότερους μελετητές όπως τον Στέφανο Ξένο, τον Σπύρο Βιάζη, τον Λαμπρυνίδη και άλλους, που διετύπωσαν διάφορες απόψεις. Κατά τη γνώμη μας, η πιο πιθανή εκδοχή είναι ότι η ονομασία αυτή υποδηλώνει τον τόπο προέλευσης του προϊόντος, τα παράλια των Πατρών, από τα οποία αποκλειστικά εξάγονταν στο εξωτερικό και τα οποία αποτελούν την κεφαλή του Κορινθιακού κόλπου, όπως ονομάζονταν η περιοχή από τους ναυτιλλόμενους και τους γεωγράφους των Μέσων Χρόνων. Την εποχή αυτή η Πελοπόννησος φραγγοκρατείτο και η Κορινθιακή σταφίδα μεταφερόταν από τα παράλια των Πατρών στα Βρετανικά νησιά, τη Βόρεια Γερμανία και την Ολλανδία με ενετικά πλοία, από Ενετούς

εμπόρους, οι οποίοι επέβαλαν το εθνικό τους μετρικό σύστημα, της ενετικής λίτρας και καθόριζαν το τίμημα στο συνηθισμένο γι' αυτούς ανταλλακτικό νόμισμα, το Ισπανικό δίστηλο.

Κατά τον 15^ο αιώνα η Κορινθιακή Σταφίδα ήταν αναγνωρισμένο, πλέον, είδος εμπορίας στην Ευρώπη, εις δε την Αγγλία απαιτείτο ειδική άδεια για την εμπορία της. Την περίοδο αυτή η Πελοπόννησος βρίσκεται σε εξαιρετική γεωργική και κτηνοτροφική ακμή, η οποία διήρκεσε μέχρι το 1540, που επεκράτησαν στην περιοχή αυτή οι Τούρκοι. Από τότε μέχρι το 1686 η καλλιέργεια της σταφίδας θα υποστεί δεινό πλήγμα λόγω της κακοδιοίκησης και της μοιρολατρίας των κατακτητών. Η κάμψη, όμως, αυτή της σταφιδοπαραγωγής και του σταφιδεμπορίου φαίνεται ότι λειτούργησε ευνοϊκά για τη διάσωση του προϊόντος στα Ιόνια Νησιά, όπου μεταφυτεύθηκε με μεγάλη επιτυχία.

Την εποχή αυτή, δηλαδή τον 16^ο αιώνα, έκανε την εμφάνιση της στο σταφιδεμπόριο η 'εταιρία του Λεβάντε' {Levante Company} η οποία έλεγχε ολόκληρο το εμπόριο της Ανατολής με την Αγγλία.

Το 1581 η Βασίλισσα της Αγγλίας Ελισάβετ παραχώρησε στο δημοτικό σύμβουλο Όσμπορν, άδεια αποκλειστικής εμπορίας μετά του μεγάλου Τούρκου. Η άδεια αυτή μετεβιβάσθη το 1592 στην Levant Company, η οποία παραχωρήθηκε και το μονοπώλιο εμπορίας της Κορινθιακής Σταφίδας.

Το 1775 και το 1785 παραχωρήθηκαν προνόμια στην εταιρία αυτή και ενισχύθηκε πάρα πολύ η θέση και η δύναμη των πρόξενων και των πρέσβων της Αγγλίας στην Τουρκία. Η Levant Company συγκροτείτο από εμπόρους 'μονοπωλητές του εμπορίου της τότε Τουρκίας μετά της Αγγλίας, δηλ. του της εισαγωγής και εξαγωγής'. Έτσι, όλο το εμπόριο της Τουρκίας με την Αγγλία ήταν μονοπωλημένο.

Εκείνο, πάντως, που 'ναι βέβαιο είναι ότι η Κορινθιακή Σταφίδα εισήχθη στην Αγγλία ως μονοπωλιακό είδος, γι 'αυτό και μέχρι το τέλος του 18^{ου} αιώνα η χρήση της για τροφή και οινοπνευματοποίηση ήταν πολύ περιορισμένη. Η εταιρία, βέβαια, διέδιδε ότι τη χρησιμοποιούσαν για βαφή, πλην όμως με την πάροδο του χρόνου η σταφίδα χρησιμοποιείται μόνο για τροφή και έπαυσε η χρήση της για παρασκευή οινοπνεύματος, διότι οι υπέρογκοι εισαγωγικοί και εξαγωγικοί δασμοί δεν επέτρεπαν τον επικερδή ανταγωνισμό των Αγγλικών οινοπνευμάτων μ' εκείνα που παράγονταν στην Γαλλία ανεξάρτητα όμως από τα προνόμια και από τις δραστηριότητες, από πολλούς κατακρίθηκε η δημιουργία της, διότι εκτιμήθηκε, ότι ο αποφασιστικός παρεμβατικός ρόλος της λειτουργούσε επιζήμια της διεύρυνσης του Αγγλικού εμπορίου στην Ανατολή.

Όπως έχουμε αναφερθεί και παραπάνω, μέχρι το 1686 η Πελοπόννησος ήταν υπό Τουρκική κατοχή, έκτοτε και μέχρι το 1715 πέρασε στην εξουσία των Ενετών, και από το 1715 κατακτήθηκε πάλι από τους Τούρκους, μέχρι την Απελευθέρωση {1828}. Όσο η Πελοπόννησος ήταν υπό την εξουσία των Ενετών, η σταφιδοπαραγωγή και το σταφιδεμπόριο παρουσίασαν αύξηση, αντίθετα με τις περιόδους της Τουρκικής κατοχής, που παρουσιάσθηκε μεγάλη κάμψη. Τις περιόδους αυτές το εμπόριο της σταφίδας διενεργείτο, κυρίως, από την Ζάκυνθο και την Κεφαλονιά, χωρίς όμως να 'χει αποκλειστεί τελείως η Πελοπόννησος, επ 'αυτού υπάρχουν πολλές μαρτυρίες από περιηγητές οι οποίοι ταξίδεψαν σε σταφιδοπαραγωγικά μέρη, κυρίως στις περιοχές Πατρών, Αιγιαλείας και Κορινθίας και μας διασώζουν στοιχεία στα δημοσιευμένα χρονικά τους.

Κατά τον Ταβερνιέ 1678: « Η Κόρινθος εξάγει μεγάλες ποσότητες σταφίδος, επίσης και αι Πάτραι, αυτό όμως είναι όλον το εμπόριον των 2 τούτων πόλεων».

Την ίδια περίπου εποχή {1675} οι Σπόν και Ουέλερ επισκέφθηκαν την Τουρκοκρατημένη Πελοπόννησο και βρήκαν πολύ περιορισμένη την καλλιέργεια της σταφίδας στην Κορινθία, της οποίας το εμπόριο δυσχεραίνονταν από τις διατυπώσεις και τα εμπόδια, που αντιμετώπιζαν τα πλοία, τα οποία τη μετέφεραν, κατά τον διάπλου τους από το στενό Ρίου-Αντιρρίου. Αυτό το γεγονός συνέτεινε, στην αύξηση της σταφιδοπαραγωγής στην Αιγιαλεία και την Ναύπακτο, απ' όπου μεταφέρονταν με μικρά σκάφη στην Πάτρα προς εξαγωγή. Κάνουν λόγο για σταφιδοκαλλιέργεια και στην Πάτρα και αποδίδουν τις διατυπώσεις και τα εμπόδια, που επέβαλαν οι Τούρκοι στα πλοία, τα οποία επιχειρούσαν να περάσουν το στενό Ρίου-Αντιρρίου, στον φόβο τους για τυχόν αιφνίδια έφοδο και μήπως υπό την πρόφαση φόρτωσης σταφίδας, προσβάλλουν την περιοχή πειρατές της Μελίτης {Μάλτας}. Επίσης, καταγράφουν σταφιδοκαλλιέργειες και στο Αιτωλικό και μάλιστα, χαρακτηρίζουν την παραγόμενη ποιότητα ωραία και καλή και δύο φορές πιο ευμεγέθη από εκείνη της Ζακύνθου. Κατά την διάρκεια της δεύτερης Τουρκικής κατάκτησης της Πελοποννήσου {1715-1828}, περιορίσθηκε και παραμελήθηκε η καλλιέργεια της σταφιδάμπελου, ενώ ενισχύθηκε στα ενετοκρατούμενα Επτάνησα. Εκτός όμως από την Τουρκική νοοτροπία, που οπωσδήποτε επέδρασε καταλυτικά στη μείωση της σταφιδοπαραγωγής στην Πελοπόννησο, εξίσου συνετέλησαν και οι Ενετοί δυνάστες των Ιονίων Νήσων, οι οποίοι κατέβαλαν κάθε πρόσκομμα που μπορούσαν, στην εξαγωγή του προϊόντος αυτού από την Πελοπόννησο με σκοπό πάντοτε να ωφελήσουν στους Ιονίους υπηκόους των.

Ο Ιταλός περιηγητής Ξαβέριος Σκροφάνι που επισκέφθηκε την Πελοπόννησο κατά το 1794-1795, γράφει το ταξιδιωτικό χρονικό του ότι: « ο Μωρέας εξάγει ετησίως από 6-8 εκατομμύρια λίτρας Κορινθιακή Σταφίδα. Η χίλιας διατηρείται σταθερώς επί 10 έτη εις την τιμή των 12 σεκινίων. Το είδος αυτό του εμπορίου είναι κοινόν εις τας νήσους Ζάκυνθον και Κεφαλληνίαν, εις τας οποίας απέδιδον ψευδώς ότι διενεργείτο εις αυτάς μονοπωλιακώς αποκλεισμένων άλλων χωρών. Οι Άγγλοι αγοράζουν σχεδόν όλην την παραγωγήν δια την πουτίγκαν των. Παρατήρησα ότι η παραγωγή είναι καλύτερα εις Πάτρας, εις Ξυλόκαστρον, εις τον κόλπον του Λεπάντε και εις την Κόρινθον. Όσο δε αυτή είναι πλέον ξηρά, τόσοσιν τιμήν έχει».

2. 19^{ος} ΑΙΩΝΑΣ

Κατά τη χρονική περίοδο 1828-1850, η αύξηση της σταφιδοκαλλιέργειας ήταν αλματώδης και ενώ τα έσοδα από την σταφίδα το 1823 προϋπολογίστηκαν σε 56.000 γρόσια, στον ισολογισμό διαχείρισεως του 1829 φέρεται να εισπράχθηκαν από αυτή την αίτια 483.891,90 γρόσια και το επόμενο έτος 800.000 γρόσια.

Όσο για τις σταφιδοκαλλιεργούμενες εκτάσεις, μέχρι το 1850, εξαπλασιάστηκαν και συνέχισαν να αυξάνουν και αργότερα. Συγκεκριμένα το 1833 το 8,6% της καλλιεργήσιμης γης ήταν άμπελοι και σταφιδάμπελοι, ενώ το 1850 έφθασαν το 51,05%, το 1851 το 61,50% και το 1861 το 70,65%.

Μέχρι τις αρχές της δεκαετίας 1860 η σταφιδοκαλλιέργεια στην Πελοπόννησο είχε επεκταθεί σε 120-150.000 χιλιάδες στρέμματα, που μέχρι τότε ήσαν ακαλλιέργητα και με την προσάρτηση των Ιονίων Νήσων 1864 προσετέθη και η δική τους παραγωγή και το σύνολο της σταφίδας, που παρήγετο στην ελληνική επικράτεια ξεπέρασε τα 100 εκατομμύρια ενετικές λίτρες και συνεχώς αύξανε. Χαρακτηριστικά, το 1882 η συνολική σταφιδοπαραγωγή της χώρας έφθασε τους 117.000 τόνους, το 1884 τους 129.268 τόνους και το 1886 τους 123.000 τόνους.

Η ζήτηση στην ευρωπαϊκή αγορά ήταν μεγάλη και η αγροτική παραγωγή της Πελοποννήσου προσδέθηκε στη συγκυρία αυτή. Τα λιμάνια του Λονδίνου, του Λίβερπουλ, της Μασσαλίας, της Τεργέστης, του Άμστερνταμ, και της Οδησού αποτελούσαν τον προορισμό των πλοίων, που έφευγαν φορτωμένα με σταφίδα από τα λιμάνια των Πατρών, του Κατακόλου, του Αιγίου, της Καλαμάτας και της Ζακύνθου. Από κει το προϊόν διοχετεύετο οδικώς ή σιδηροδρομικώς στα μεγάλα αστικά κέντρα, προκειμένου να καταναλωθεί σαν ξηρός καρπός για την κατασκευή πουτίγκας και σταφιδώσμου ή πιροσκι, σαν υλικό ζαχαροπλαστικής και από το 1850 και μετά και για Παρασκευή φθηνού σταφιδίτη οίνου και άλλων οινοπνευματωδών ποτών. Κατά συνέπεια η σταφίδα ανεδείχθη το κυριότερο εξαγωγικό προϊόν του Ελληνικού Κράτους, που κάλυπτε το 80-85 της συνολικής αξίας των εξαγωγών της χώρας. Η μεγάλη δε ζήτησή της είχε ως αποτέλεσμα την εμφάνιση της Ελλάδος ως χώρας μονοεξαγωγικής, με δυσκίνητη και εύθραυστη οικονομία, αφού εξαρτάται από ένα μόνο προϊόν, με το οποίο συμμετείχε στη διεθνή αγορά.

Το εμπόριο ελέγχονταν, μέχρι το 1840, από αγγλικούς εμπορικούς οίκους, που κινούνταν απευθείας ή δέχονταν σε παρακαταθήκη τις αποστολές του προϊόντος, μέσω των θυγατρικών τους οίκων στην Πάτρα ή των ελληνικών εμπορικών οίκων με τους οποίους συνεργάζονταν. Οι εν λόγω σταφιδικοί οίκοι χρημάτοδοτούνταν, καθ' ολόκληρου από ξένες τράπεζες και εμπορικές επιχειρήσεις και το ίδιο συνέβαινε και με τις ελληνικές σταφιδεμπορικές επιχειρήσεις, που είχαν στηρίγματα στο εξωτερικό. Από τα μέσα όμως του αιώνα αρχίζει να είναι υπολογίσιμη και η παρουσία των Ελλήνων σταφιδεμπόρων, που με την πάροδο διεύρυναν σημαντικά τη συμμετοχή τους στην αγορά του προϊόντος αυτού.

Τα πρώτα χρόνια ο πιο σημαντικός οίκος, που είχε πρακτορείο στην Πάτρα, ήταν ο οίκος «Green & Robison», ο οποίος μετά το 1843 υποσκελίστηκε από τον οίκο «Barff & Co».

Άλλες μεγάλες εταιρείες που ασχολούνταν με το σταφιδεμπόριο ήταν η «Ingate & Co» των Charlew Ingate και του Διονύσου Μαλτέζου, που ιδρύθηκε το 1829. Ένας ακόμη οίκος είναι ο γερμανικός οίκος «Fels & Co», που ιδρύθηκε το 1847.

Τη δεκαετία 1850 η φυλλοξήρα έπληξε στους σταφίδαμπελώνες, με συνέπεια να προκληθεί μεγάλη κρίση στην αγορά της σταφίδας και να χρεοκοπήσουν πολλοί εύρωστοι εξαγωγικοί οίκοι. Βέβαια, οι πτωχεύσεις σταφιδεμπορικών οίκων ήταν συχνό φαινόμενο όλο τον 19ο αιώνα, λόγω των ευρωπαϊκών οικονομικών κρίσεων και των αρνητικών εξαγωγικών συγκυριών που προέκυψαν, κυρίως μετά το άνοιγμα των γαλλικών αγορών, προς τα τέλη της δεκαετίας 1880, οπότε το αδιάθετο πλεόνασμα ήταν πολύ μεγάλο, με συνέπεια την κατακόρυφη πτώση της τιμής του προϊόντος.

Στην αρχή της ίδιας δεκαετίας έγινε η πρώτη σημαντική προβολή της ελληνικής σταφίδας εκτός συνόρων 1851 στη Διεθνή Εμπορική Έκθεση του Λονδίνου. Τα στοιχεία για την ελληνική συμμετοχή στην Διεθνή Εμπορική Έκθεση του 1851 προέκυψαν μετά από σχετικές αναζητήσεις του οίκου Κουνινιώτη στο αρχείο του Υπουργείου Εξωτερικών και επιβεβαιώθηκαν με επιστολή του Μουσείου Victoria & Albert του Λονδίνου.

Σημαντικές πληροφορίες για τη σταφίδαγορά στην περιοχή της Αχαΐας, τα καλλιεργητικά έξοδα, κ.λπ., κατά την χρονική περίοδο 1850-1867, παρέχει ένα ενδιαφέρον υπόμνημα του «Εμπορικού Επιμελητηρίου Πατρών» και του Εμπορικού Συλλόγου «Ερμής» της ίδιας πόλης, προς τον Υπουργό των Εσωτερικών, από 28 Μαΐου του 1869. σύμφωνα με τα στοιχεία που περιέχονται σε αυτό το 1867 η τοπική παραγωγή σταφίδας έφθασε τα 141.710.000 ενετικά λίτρα {2.130 ενετικά λίτρα ίσον ένας τόνος}, δηλαδή ήταν διπλάσια από εκείνη του 1850 {72.860.000 ενετικά λίτρα} και η σοδειά του 1867 ήταν η καλύτερη από πλευράς ποιότητας παραγωγής. Υπολογίζεται ότι παράγονται 1.000 ενετικά λίτρα σταφιδοκάρπου ανά 2 ½ στρέμματα και ότι η έκταση των κτημάτων, που καλλιεργούνταν με σταφίδα έφθανε τα 355.000 στρέμματα, ενώ το 1834 η επιφάνεια των κτημάτων, στα οποία καλλιεργούνταν σταφίδα έφθανε τις 63.000 στρέμματα. Σημαντικός παράγοντας για την μεγάλη αυτή αύξηση της παραγωγής θεωρείται η ελάττωση του αγγλικού δασμού, ο οποίος είχε επιβληθεί στη σταφίδα που εισάγονταν στην Βρετανία και από 41,4 σελίνια ανά αγγλικό στατήρα, που ήταν η τιμή της μέχρι το 1834, μειώθηκε διαδοχικά, για να καταλήξει από το 1860 σε 7 σελίνια ανά αγγλικό στατήρα, ενώ το 1886 η σταφίδα των Πατρών που Πατρών πουλήθηκε προς 16-19 σελίνια ανά αγγλικό στατήρα, σε αντίθεση με της Βοστίτσας, που θεωρείτο καλύτερης ποιότητας και πουλήθηκε προς 20-25 σελίνια.

Πλέον του δασμού αυτού, η σταφίδα επιβαρύνονταν με έγγειο φόρο 10,50 δραχμών ανά χίλιες λίβρες και με δασμό εξαγωγής 5%. Οι τελευταίοι αυτοί φόροι παγιάθηκαν το 1858, ενώ προηγουμένως το ύψος του καθορίζονταν κατ' έτος και κυμαίνονταν, περίπου, στα ίδια επίπεδα.

Κατά το πρώτο Ελληνικό Δασμολόγιο, που ψήφισε το Βουλευτικό Σώμα της Α' Περιόδου, στην συνεδρίαση της 28ης Ιουλίου 1824, η κορινθιακή σταφίδα επιβαρύνθηκε με εξαγωγικό δασμό 25 γροσιών κατά χιλιόλιτρο, το οποίο ισούταν προς 15,75 φράγκα.

Επίσης το ίδιο έγγραφο του Εμπορικού Συλλόγου Πατρών, μας πληροφορεί ότι το 1869 ο μέσος όρος των εξόδων καλλιέργειας ανά στρέμμα έφθανε τις 49-50 δραχμές, ενώ το 1841 έφθανε τις 40 δραχμές και η κατάσταση των καλλιεργειών χαρακτηρίζεται οικτρή λόγω της ένδειάς των παραγωγών, που αναγκαστικά ελάττωσε

το ενδιαφέρον τους, με συνέπεια οι καλλιέργειες να παρουσιάζουν κακή εικόνα και πολλές σταφιδάμπελοι να έχουν μείνει ακαλλιέργητες.

Η παραγωγή του 1867 ήταν πολύ μεγάλη, ενώ του επόμενου έτους χαρακτηρίζεται κανονική και ο γενικός μέσος όρος της τιμής της σταφίδας το 1868 έφθασε τις 107 δραχμές τα 1.000 ενετικά λίτρα και στη Πάτρα τις 130 δραχμές, τα δε καλλιεργητικά έξοδα σε 123 δραχμές ανά 1.000 ενετικά λίτρα πλέον τόκων, κ.λπ. ως εκ τούτου η συνέχιση της σταφιδοκαλλιέργειας καθίστατο πλέον ασύμφορη, λόγω υπέρ παραγωγής που μείωνε τις τιμές και μοναδική ελπίδα διαφαίνεται η συγκρατημένη μείωση της παραγωγής, οπότε, ενόψει της εξασφαλισμένης αγγλικής κυρίως αγοράς, θα προέκυπτε αύξηση των τιμών.

Εικόνα 1 Πάτρα- φόρτωση σταφίδας 1990

Δηλαδή κατά τον Εμπορικό Σύλλογο Πατρών, το μέγεθος της παραγωγής ήταν ο πρωταρχικός παράγοντας, που επηρέαζε τη διαμόρφωση της τιμής και δημιούργησε κρίση στο σταφιδεμπόριο. Η κρίση αυτή, όπως είναι φυσικό, προκαλούσε κλίμα ηττοπάθειας στην αγορά και ανάγκασε πολλούς παραγωγούς να εξάγουν μόνοι τους την σταφίδα, που παρήγαγαν, αναλαμβάνοντας οι ίδιοι, εκτός από τους κινδύνους της παραγωγής και αυτού του εμπορίου.

Ένας άλλος βασικός λόγος απότομης πτώσης της τιμής της σταφίδας, ιδίως τις πρώτες δεκαετίες μετά την Απελευθέρωση, ήταν η τακτική των μικροκεφαλαιούχων-σταφιδεμπόρων, οι οποίοι, μην μπορώντας να κρατήσουν δεσμευμένα για πολύ τα κεφάλαιά τους, μόλις έστελναν το φορτίο και πολλές φορές ακόμα και πριν το στείλουν, εξέδιδαν συναλλαγματικές επί των ανταποκριτών τους στην Αγγλία, που ήταν κι αυτοί Έλληνες έμποροι, χωρίς μεγάλα κεφάλαια και προχωρούσαν αμέσως στην πώληση του. Όσο, όμως οι ποσότητες αυξάνουν, τείνουν να επικρατήσουν κάποιοι γενικοί κανόνες, οι οποίοι σηματοδότησαν τον νεωτερισμό που έφερε η δεκαετία 1860 και περιόρισαν σημαντικά τη δύναμη των μεγάλων εξαγωγικών οίκων, δηλαδή, οι τελευταίοι δεν μπορούσαν, πλέον, να επιβάλουν τους όρους τους, με την ευκολία που αυτό γινόταν μερικά χρόνια πιο πριν.

Επίσης, την κερδοσκοπία την ευνοούσε και η ανυπαρξία αποθηκευτικών χώρων. Ενώ αφ' ότου άρχισαν να κτίζονται αποθήκες, για την τοποθέτηση του σταφιδοκάρπου, όπως οι σαράγιες που είχαν στα Επτάνησα, οι παραγωγοί έπαψαν, πλέον, να είναι

υποχείριοι των εμπόρων, που τους έπαιρναν το προϊόν σχεδόν εκβιαστικά, με την απειλή ότι αλλιώς θα τους έμενε στο αλώνι.

Έκτοτε, όσοι διέθεταν αποθήκες, μπορούσαν να το φυλάνε και να το «ρίχνουν» στην αγορά λίγο-λίγο, ανάλογα με την ζήτηση στο εξωτερικό κι έτσι να εξασφαλίζουν σταθερότητα στις τιμές.

Τέλος, η ανοργάνωτη και ασύνδετη αγορά και η εποχιακή διαπραγμάτευση στον τόπο παραγωγής, ήταν οι κύριοι άξονες της εμπορικής δραστηριότητας, που άφηνε μεγάλα κέρδη και αποτελούσε την εμπορική καθημερινότητα των μεγάλων σταφιδεμπορικών οίκων.

Εικόνα 2

Διαφημιστικό έντυπο του σταφιδεμπορικού οίκου Βουρλούμη

Σοβαρό πλήγμα στην κερδοσκοπία και ιδίως στα σχέδια των τοκογλύφων, που εκμεταλλεύονταν την ανάγκη των παραγωγών για κεφάλαια κίνησης, επέφερε η καθιέρωση, τις τελευταίες δεκαετίες του 19^{ου} αιώνα, των ενεχυρογράφων, με τα οποία ο παραγωγός μπορούσε, βάζοντας ενέχυρο την αποθηκευμένη σοδειά του, να δανειστεί χρήματα με χαμηλό επιτόκιο, για να αντιμετωπίσει τα άμεσα έξοδά του.

Τέλος, η τιμή του προϊόντος εξαρτάται και από τον τόπο παραγωγής, δηλαδή ήταν διαφορετική η τιμή της σταφίδας του Αιγίου, από εκείνη της Πάτρας και των άλλων σταφιδοπαραγωγών περιοχών της Επτανήσου αποτελούσε ιδιαίτερη κατηγορία. Το προϊόν, κάθε παραγωγικού κέντρου διακρίνονταν, σε πρώτη, δεύτερη και τρίτη κατηγορίας στην τιμή. Τέλος, οι τιμές διαφοροποιούνταν ανάλογα, αν η σταφίδα ήταν άβρεκτη ή βρεγμένη και ανάλογα με το χρόνο, δηλαδή αν ήταν φετινής ή περσινής σοδειάς ή η διάθεσή της γινόταν στην αρχή, το μέσον ή το τέλος της περιόδου.

Στα μέσα της δεκαετίας του 1860 γίνονται οι πρώτες απόπειρες να χρησιμοποιηθούν μηχανές για τον καθαρισμό και την διαλογή των ποιοτήτων και προϊόντος, άρχισε λοιπόν να γίνεται οικονομική εκλογίκευση της σταφιδοπαραγωγής και του σταφιδεμπορίου. Η χρήση, όμως, χημικών λιπασμάτων άρχισε στις εμπορευματικές καλλιέργειες, στα μεγάλα κτήματα, από τα μέσα της δεκαετίας 1870, ενώ οι μικροκαλλιεργητές εφάρμοζαν για πολλά ακόμα χρόνια κάποιες πρακτικές μεθόδους λίπανσης.

Όσο περνούν όμως τα χρόνια οι ρυθμοί αλλάζουν. Οι μηχανές καθαρισμού δεν είναι, πλέον, εισαγόμενες, αλλά κατασκευάζονται στην Πάτρα, ενώ από το 1850 εγκαταλείπεται η συσκευασία σε ξύλινα κιβωτίδια ή σε τρίχινους μικρούς σάκους και αργότερα σε χαρτοκιβώτια. Η συσκευασία σε ξύλινα κιβωτίδια συνέλαβε στην ανάπτυξη και ανάδειξη ενός συμπληρωματικού κλάδου, της βιομηχανίας ξύλου, των ξυλοσχηστηρίων.

Η αποξήρανση της σταφίδας ήταν ένα ζήτημα, που απασχολούσε πάρα πολύ τους καλλιεργητές και από πολύ νωρίς προτάθηκαν διάφοροι τρόποι. Κατά την οθωνική περίοδο κατασκευάζονταν ξηραντήρια, όπως γινόταν στην Ευρώπη καθώς επίσης χρησιμοποιούσαν τέντες και κηρωτά ή πισσωτά πανιά για να σκεπάζουν. Τα αλώνια ήταν μικρά και διηρημένα σε πολλά τμήματα, ώστε να σκεπάζεται εύκολα ο καρπός.

Από το 1880 άρχισαν να χρησιμοποιούνται στην Ελλάδα, οι πρώτες χειροκίνητες καταθλιπτικές αντλίες, για το πλύσιμο της σταφίδας και η πολύ καθαρή σταφίδα, που ήταν το αποτέλεσμα της πίεσης του νερού, δημιούργησε πρόσκαιρα στην αγορά, μία επιπλέον ποιότητα, την «μακεναρισμένη σταφίδα».

Η εμπορευματοποίηση του μονοκαλλιεργούμενου αυτού προϊόντος, όπως είναι φυσικό, δημιούργησε πολλά νέα επαγγέλματα και γενικά τα σταφιδοπαράγωγα μέρη ζούσαν υπό την σκιά του προϊόντος αυτού, από τις διακυμάνσεις του οποίου επηρεάζονταν άμεσα η οικονομία τους και η κοινωνική ζωή τους.

Από το 1883 οι τιμές της σταφίδας είχαν αρχίσει να πέφτουν και να παρουσιάζουν μεγάλες διακυμάνσεις από χρόνο σε χρόνο, αλλά και μέσα στο χρόνο, από μήνα σε μήνα. Η υπερανάπτυξη της σταφιδοκαλλιέργειας και η εξάρτηση της αγροτικής οικονομίας από ένα μόνο προϊόν, που την εξέθετε στους κινδύνους της εξαγωγικής μονοκαλλιέργειας, σε μία αγορά με ασταθείς τιμές, έκαναν το θαύμα τους. Παρ' ότι η σταφίδα είχε πάντοι να είναι ο μοχλός της οικονομικής ανάπτυξης, σχεδόν κανένας δεν το είχε αντιληφθεί, με συνέπεια να σπαταληθούν χρηματικοί πόροι, χωρίς αντίκρισμα και με μοιραίες αρνητικές επιπτώσεις. Τα τεράστια ποσά, που διετεθήσαν τη δεκαετία 1880 για την καλλιέργεια νέων φυτειών, δεν απέδωσαν τα προσδοκώμενα κέρδη. Η επένδυση σε αμπελώνες συνδυάστηκε με αποεπένδυση πάγιου κεφαλαίου, δηλαδή το ξερίζωμα αιωνόβιων ελαιώνων, που δεν είχαν κόστος απόσβεσης, όπως οι σταφιδοφυτείες και παρήγαγαν αδιάκοπα επί αιώνες και, τέλος, τα κέρδη δεν διοχετεύθηκαν σε παραγωγικούς σκοπούς, αλλά σε επιδεικτική κατανάλωση.

Η ιεραρχική κλίμακα διαμεσολάβησης στο σταφιδεμπόριο ξεκινούσε από τον παραγωγό και μέσω του μετατράπη και του σταφιδομεσίτη κατέληγε στον εξαγωγέα, με ενδιάμεσους κρίκους τους ανταποκριτές-εισαγωγείς και τους διανομείς-λιανοπωλητές, οι οποίοι με διάφορους τρόπους επενεργούσαν στις διεθνείς τιμές και επηρέαζαν την εξωτερική ζήτηση. Μετά την καθιέρωση του « παρακρατήματος», εξίσου υπολογίσιμος κρίκος στην αλυσίδα αυτή και οι μεσίτες δελτίων παρακρατήματος. Σημαντικός παράγων, που ενίσχυε τις παρεμβατικές δυνατότητες όλων αυτών των ενδιάμεσων, ήταν η έλλειψη αποθηκευτικών χώρων στους τόπους παραγωγής και εισαγωγής, ο οποίος είχε σαν συνέπεια να επιβαρύνονται οι παραγωγοί και οι καταναλωτές.

Οι μεταπράτες, προαγόραζαν με ανοιχτή τιμή και ωφελούνταν, αν θα επετύγχαναν μεγάλες τιμές, ενώ, αν οι τιμές ήταν χαμηλές, μετέφεραν τή ζημιά στους παραγωγούς. Αντίθετα, οι εξαγωγείς στηρίζονταν στις προπωλήσεις στο εξωτερικό σε ορισμένες

τιμές και πριν από τη συγκομιδή, με απώτερο στόχο να επιτύχουν εκπτώσεις και να πληρώσουν λιγότερα στους παραγωγούς ή τους μεταπράτες και, ταυτόχρονα, εμπόδιζαν το μόνιμο κλείσιμο των τιμών, ώστε να μπορούν να τις μειώσουν αργότερα σε βάρος των μικρότερων.

Αυτές οι τελευταίες μεθοδεύσεις οδήγησαν σε χρεοκοπία πολλούς μικρέμπορους των Πατρών και του Αιγίου την περίοδο 1850-1860. Γενικά, οι εξαγωγείς σταφιδέμποροι γνώριζαν πολύ καλά πώς να είναι πάντοτε κερδισμένοι, εκμεταλλευόμενοι τη διαφορά μεταξύ τιμής εξαγοράς και τιμής πώλησης, τη διαφορά των ναύλων, που προκαλούσαν σε συνεργασία με τις ατμοπλοϊκές εταιρείες, την υψηλή κοστολόγηση του προϊόντος, μέχρι να φορτωθεί στο πλοίο, το ζύγι και τη σπέκουλα στο χαρμάνιασμα των ποιοτήτων, την ανάμειξη ξένων υλών και το ξεγέλασμα των πελατών στην ποιότητα.

Η πρώτη αυστηρή προειδοποίηση για τον επερχόμενο κίνδυνο δόθηκε το 1889, όταν επί μερικούς μήνες κατρακύλησαν απότομα οι τιμές. Το 1892 οι εξαγωγές μειώθηκαν κατά 30-40%, μετά τη θεαματική τους αύξηση, αρχικά προς την Αγγλία και μετά προς τη Γαλλία, που είχε αρχίσει το 1895 και η τιμή στην Πάτρα έπεσε περίπου κατά 50%, σε σχέση με τα δύο προηγούμενα έτη, ενώ δεν φαίνεται να επηρεάστηκε από την κρίση η τιμή της σταφίδας στο Αίγιο και η τιμή της αρίστης ποιότητας. Τελικά, το 1897, η Γαλλία διέκοψε εντελώς τις εισαγωγές σταφίδας από την Ελλάδα.

Κύρια αίτια της σταφιδικής κρίσης του 1893 ήταν η ανυπαρξία σταφιδικής πολιτικής, που είχε σαν συνέπεια την ανεξέλεγκτη μονοκαλλιέργεια του προϊόντος και την υπερπαραγωγή, σε μια εποχή, που η ζήτηση διεθνώς μειωνόταν, λόγω της ανάρρωσης των γαλλικών σταφιδάμπελώνων και της εκτεταμένης σταφιδοκαλλιέργειας στην Καλιφόρνια των Η.Π.Α. εξάλλου, η απόφαση που είχε λάβει εκείνη την περίοδο η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, για δραστική μείωση των πιστώσεων προς τους σταφιδοκαλλιεργητές και η εντολή προς τα υποκαταστήματά της για είσπραξη με κάθε τρόπο των παλαιών χρεών, πέραν του ότι ήταν αντιλαϊκά μέτρα και επέσυραν την γενική κατακραυγή, επιβάρυναν πάρα πολύ την κατάσταση, σε μία περίοδο που οι παραγωγοί είχαν απόλυτη ανάγκη χρημάτων για την περαιτέρω καλλιέργεια των σταφιδοφυτειών. Την κατάσταση επέτεινε και η κακή ποιότητα του προϊόντος, ενώ οι παραγωγοί περιοχών, που διατήρησαν την ποιότητα τους, όχι μόνον δεν επλήγησαν, αλλά ο σταφιδόκαρπος που παρήγαγαν ήταν περιζήτητος στις ευρωπαϊκές αγορές.

Προκειμένου η Κυβέρνηση να αντιμετωπίσει την κρίση, που δεν φαινόταν να υποχωρεί, αναγκάστηκε το 1895 να ψηφίσει τον Νόμο ΒΤΘ', με τον οποίο θεσπίστηκε παρακράτηση, που κατ' ουσία αντιπροσώπευε την σε είδος καταβολή, από κάθε παραγωγό, του εγγείου φόρου επί της εξαγόμενης σταφίδας, ο οποίος κυμαίνετο από 15-20% επί των εξαγόμενων ποσοτήτων. Οι αποδείξεις παρακράτησης ονομάζονταν δελτία και γίνονταν δεκτές στα τελωνεία προς καταβολή φόρων. Επειδή τα δελτία αφορούσαν βάρος σταφιδόκαπου σε ενετικές λίτρες, η αυξομείωση της τιμής της σταφίδας, εντός του ίδιου σταφιδικού έτους, είχε σαν συνέπεια την αυξομείωση και της τιμής των δελτίων. Η πρόβλεψη των αυξομειώσεων αυτών ήταν αντικείμενο χρηματιστηριακής συναλλαγής των δελτίων, με όλες τις συνέπειες, που επάγονται οι δοσοληψίες αυτού του είδους.

Η παρακράτηση, ως θεσμός για την αντιμετώπιση της υπέρ παραγωγής και για τη συγκράτηση των τιμών, δεν ήταν αποδεκτός από όλους, γι' αυτό και εξαρχής δίχασε τις σταφιδόφορες περιοχές. Οι επαρχίες, που παρήγαγαν σταφίδα καλής ποιότητας, όπως η Αιγιαλεία, ήταν κατά της αφαίρεσης του πλεονάσματος. Επίσης, κατέκριναν

το σύστημα του παρακρατήματος οι κάτοικοι των επαρχιών Καλαμών, Κορινθίας και Ζακύνθου, διότι φοβόντουσαν, ότι επέφερε μόνον πρόσκαιρη βελτίωση των τιμών, ενώ μακροχρόνια θα καθιστούσε την κρίση εντονότερη και μονιμότερη. Αντίθετα η Πάτρα, ο Πύργος και οι άλλες περιοχές της Ηλείας ήταν υπέρ της παρακράτησης. Το μέτρο αυτό ήταν μια πρώτη προσπάθεια του Κράτους να ασκήσει σταφιδική πολιτική και προς στιγμήν σταθεροποίησε τις τιμές. Τελικά, όμως, δεν είχε τα αναμενόμενα αποτελέσματα, λόγω έλλειψης δικτύου αποθηκών, οπισθοδρομικής οργάνωσης της παραγωγής, υποτυπώδους εσωτερικής αγοράς, ανυπαρξίας συνεταιρισμών, τοκογλυφικού πιστωτικού συστήματος και άκρατου κομματισμού, συν η άμεση εξάρτηση από το αγγλικό κεφάλαιο. Επιπλέον, τα κεφάλαια, που εισπράχθηκαν από την εκποίηση της παρακράτησης, δεν χρησιμοποιήθηκαν για την βελτίωση της παραγωγής, αλλά για την δημόσια διοίκηση και το δημόσιο χρέος και για αυτό επιδεινώθηκαν τα πράγματα από τις καταχρήσεις υπαλλήλων και αποθηκάρων της παρακράτησης, οι οποίοι εξέδιδαν πλαστά δελτία. Επειδή η κατάσταση, παρά τα μέτρα που ελήφθησαν, δεν βελτιώθηκε, οι σταφιδοπαραγωγοί εξεργέθησαν. Τα πιο σημαντικά αιτήματα ήταν η ίδρυση Γενικών Αποθηκών, ώστε να περιοριστεί το επίσημο σύστημα των προπωλήσεων και η κρατική βοήθεια, για τη χρηματοδότηση ενός συνεταιριστικού οργάνου, το οποίο θα ανελάμβανε την αποθήκευση των πλεονασμάτων και την εμπορία της σταφίδας, ενώ οι έμποροι ζητούσαν απλή εξισοροπιστική κρατική παρέμβαση. Η ιδέα ίδρυσης συνεταιρισμών σταφιδοπαραγωγών είχε προταθεί από πολύ νωρίς από το 1858 και παρ' ότι έκτοτε υψώθηκαν αρκετές φωνές, που συνηγορούσαν, χωρίς, βέβαια, να παραβλέπονται και οι αντιρρήσεις, που διατυπώθηκαν, μέχρι τα τέλη του αιώνα επικρατούσε η άποψη, ότι δεν ήταν ακόμα ώριμες οι συνθήκες για τη δημιουργία τους.

Το 1902 σημειώθηκε νέα μεγάλη πτώση τιμών της σταφίδας, η οποία οδήγησε στην κορύφωση των αδιέξοδων. Για την αντιμετώπιση της, προβλέφθηκε η φορολόγηση των νέων σταφιδοκαλλιεργειών με 300 δρχμ. το στρέμμα, υπέρ της Σταφιδικής Τράπεζας, οπότε κατ' ουσία αποκλειόταν η περαιτέρω φύτευση σταφιδάμπελων, η οποία συνεχιζόταν, παρά το κλείσιμο της γαλλικής αγοράς. Επίσης, ορίστηκε να εισπράττει η Τράπεζα έγγειο φόρο 15% επί της σταφίδας κατά την εξαγωγή, ο οποίος, μαζί με το παρακράτημα, που κυμαίνετο από 12-24%, έφθανε μέχρι 39%. Τέλος, η Σταφιδική Τράπεζα όφειλε να αγοράζει υποχρεωτικά όλες τις ποσότητες της σταφίδας, που έμεναν στα χέρια των παραγωγών μετά την εξαγωγή και την αφαίρεση της παρακράτησης, στην τιμή των 125-130 δρχμ. Παρ' όλα αυτά η κατάσταση συνεχώς χειροτέρευε, από μια ορισμένη κατηγορία σταφιδέμπορων, που ουσιαστικά, δεν είχαν επαφή με το πραγματικό προϊόν και κερδοσκοπούσαν από την τεχνητή υποτίμηση και υπερτίμηση των δελτίων της παρακράτησης της Σταφιδικής Τράπεζας, των λαχνών, με τους οποίους «έπαιζαν», όπως στο χρηματιστήριο.

Η σταφιδική κρίση με τις ιδιαιτερότητες της συνέλαβε στη δημιουργία ορισμένων αλλαγών από την πλευρά του Κράτους και από την πλευρά της σταφιδικής κοινωνίας. Το μεν κράτος αναγκάστηκε να ασκήσει παρευματική πολιτική, λαμβάνοντας διάφορα προστατευτικά μέτρα, ενώ η σταφιδική κοινωνία οργανώθηκε δυναμικά και ανέπτυξε συλλογικές δράσεις, που επεκτάθηκαν και σε άλλα κοινωνικά στρώματα.

Για την νεοελληνική κοινωνία του 19^{ου} αιώνα οι μαζικές κινητοποιήσεις και τα συλλαλητήρια ήταν άγνωστα. Σε πολλές πόλεις δημιουργήθηκαν κτηματικοί και

εμπορικοί σύλλογοι και επιτροπές συλλαλητηρίων, ενώ στις διάφορες κινητοποιήσεις, που έγιναν, συμμετείχε όλος ο αγροτικός κόσμος. Μέσα στο μέγεθος της οικονομικής κρίσης της τελευταίας δεκαετίας του αιώνα, οι λύσεις που δόθηκαν, δεν ήταν αρκετές, για να αντιμετωπίσουν ριζικά το όλο ζήτημα, με συνέπεια, μεγάλο ποσοστό σταφιδοκαλλιεργητών να εγκαταλείψουν τις φυτείες τους και να τραπούν προς τη μετανάστευση και τη αστυφιλία. Αυτό επιβεβαιώνει μία πάγια ιστορική διαπίστωση ότι κατά τον 19ο αιώνα, κάθε ευρωπαϊκή κοινωνία, ανέπτυξε μία δεδομένη στιγμή, τη δική της λογική και τη δική της συνοχή, δια των οποίων εισήλθε σε μία περίοδο προοδευτικής αποδιάθρωσης.

Μετά το σταφιδικό ζήτημα άρχισε να χάνει την παλιά του οξύτητα, λόγω μετανάστευσης και αστυφιλίας, αλλά και λόγω του ότι έγιναν διαφοροποιήσεις στα είδη καλλιέργειας. Ο καπνός και η παραγωγή οινοποιήσιμων σταφυλιών άρχισαν να υποκαθιστούν τη σταφίδα, ως κύριες βιομηχανικές και εξαγωγικές φυτείες, γεγονός που υποβοηθήθηκε από το νόμο ΓΧΟΔ' της 27ης Μαρτίου 1910, με τον οποίο διευκολυνόταν η εκρίζωση σταφιδάμπελων επί αποζημιώσει των καλλιεργητών τους. Τέλος, η ίδρυση της «Ενιαίας» και η ανάληψη από αυτή του διακανονισμού των οικονομικών εκκρεμοτήτων μεταξύ Σταφιδικής Τράπεζας και παλαιών οφειλετών της, συνετέλεσε τα μέγιστα στην αποφόρτιση του κλίματος, αφού ικανοποιήθηκε το πάγιο αίτημα του σταφιδικού κόσμου, να σταματήσουν οι διώξεις τους γι' αυτά τα χρέη τους.

3. 20^{ος} ΑΙΩΝΑΣ

Με την είσοδο του 20^{ου} αιώνα παρατηρείται η τελευταία ανοδική έξαρση της τιμής της σταφίδας, όταν λόγω περονόσπορου η παραγωγή μειώθηκε στο 1/3 της προηγούμενης σοδειάς. Μάλιστα, η έξαρση αυτή ήταν πολύ έντονη στις ορεινές περιοχές, που δεν επλήγησαν από τον περονόσπορο, των οποίων οι παραγωγοί εισέπραξαν πολλά χρήματα.

Μέχρι το 1909 η Ελλάδα παρουσίασε σημεία σταδιακής οικονομικής ανάκαμψης, η οποία άρχισε από το 1898, που επεβλήθη στη χώρα ο Διεθνής Οικονομικός Έλεγχος. Εξασφαλίστηκε νομισματική και συναλλαγματική σταθερότητα και βελτιώθηκαν τα δεδομένα του εξωτερικού εμπορίου. Βέβαια, ο κυρίαρχος παράγοντας στην οικονομική ζωή, ήταν η αγροτική παραγωγή και στη νότια Ελλάδα, το σταφιδικό πρόβλημα σημάδεψε και την περίοδο αυτή, αφού κατ' ουσία δεν έγινε καμία πρόοδος.

Η Αγγλία συνέχισε να είναι ο ρυθμιστής της τιμής, αφού απορροφούσε πάνω από το 60% της συνολικής παραγωγής, ενώ η ίδρυση του Υπουργείου, Εμπορίας και Βιομηχανίας δεν προώθησε λύσεις στα σοβαρά γεωργικά ζητήματα, με συνέπεια την μεγάλη κάμψη της αγροτικής παραγωγής. Επιπλέον, κατά τη δεκαετία 1910-1920 η χώρα αντιμετώπισε μεγάλα οικονομικά προβλήματα, λόγω των πολεμικών επιχειρήσεων, που ήταν αναγκασμένη να διεξάγει. Όλα αυτά συνετέλησαν, ώστε να νεκρωθεί το εξαγωγικό εμπόριο της σταφίδας. Αφού η παραγωγή του έτους 1917 {66.000 τόνοι} ήταν, περίπου, μισή από εκείνη του 1904 {οι εξαγωγές ξεπέρασαν τους 110.000 τόνους}.

Το 1919 η Αγγλία ελευθέρωσε την εισαγωγή της σταφίδας, με συνέπεια να αυξηθούν οι τιμές, αλλά αργότερα σημειώθηκε νέα μείωση των τιμών, ενώ η «Ενιαία» αδυνατούσε να εξαγοράσει τα πλεονάσματα και το έτος 1923-1924 αναγκάστηκε να τα αγοράσει το Κράτος. Εξαιτίας της υποχώρησης αυτής των τιμών και για προστατευτικούς λόγους, το Κράτος αποφάσισε την επιδότηση της σταφίδας με 30δρχ ανά λίτρο, απόφαση που προκάλεσε στο χώρο των σταφιδεμπόρων.

Μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο η προνομιακή θέση της Ελληνικής Σταφίδας στο διεθνές εμπόριο, άρχισε να κλονίζεται, λόγω της εμφάνισης επικίνδυνων ανταγωνιστών. Πρόκειται για τις σταφίδες άλλων χωρών, που σιγά-σιγά κατέκτησαν έδαφος στις ξένες αγορές και εκτόπισαν την ελληνική σταφίδα. Από τα επιχειρήματα, που χρησιμοποιήθηκαν, για να πληγεί το ελληνικό προϊόν, ήταν ότι δεν ήταν καθαρισμένο από ξένες προσμίξεις και απαλλαγμένο από μύσχους και ότι δεν χρησιμοποιούνταν ενιαίος τύπος κιβωτίων συσκευασίας.

Βέβαια, όλα αυτά ήταν προσχήματα και οι βασικοί λόγοι μείωσης της κατανάλωσης και κατ' επέκταση των εξαγωγών, ήταν οι υψηλές τιμές, η κατανάλωση σουλτανίνας, που ήταν φθηνότερη, η έλλειψη συντονισμού του σταφιδεμπορίου, η κατανάλωση άλλων ανταγωνιστικών αγροτικών προϊόντων, καθώς και η οικονομική στενότητα των λαϊκών τάξεων της Αγγλίας, που ήταν οι κυριότεροι καταναλωτές και ο αυτοπεριορισμός τους στα απολύτως αναγκαία είδη διατροφής.

Το 1925 έληξε η σύμβαση της Ενιαίας και το Κράτος αποφάσισε την απορρόφηση της από τον Αυτόνομο Σταφιδικό Οργανισμό {Α.Σ.Ο.}, έναν αυτοτελή συνεταιρισμό, που είχε σκοπό την αποκλειστική διαχείριση και προστασία του εμπορίου της σταφίδας, τη διαφήμιση του προϊόντος και την επέκταση του σταφιδεμπορίου, τη

βελτίωση της ποιότητας της την ελάττωση του κόστους καλλιέργειας και την παροχή συμβουλών για πλέον αποδοτικές καλλιεργητικές μεθόδους, την ασφάλιση του προϊόντος κατά των κινδύνων παραγωγής και τη συλλογική προμήθεια και διάθεση γεωργικών ειδών και φαρμάκων.

Ο Α.Σ.Ο., αποτέλεσε το κεντρικό συνεταιριστικό όργανο 700, στην αρχή, συνεταιρισμών παραγωγών.

Με την ίδρυση του σταθεροποιήθηκε, προσωρινά, η τιμή του προϊόντος, απορροφήθηκε κάθε πλεόνασμα και αντιμετωπίστηκε δραστικά το ζήτημα της αποτελεσματικής αποξήρανσης και ο πρόωρος τρύγος.

Τα επιτεύγματα των πρώτων χρόνων της λειτουργίας του Α.Σ.Ο. παρουσιάστηκαν στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης, το 1927, όπου ο Οργανισμός άφησε τις καλύτερες εντυπώσεις, επιχειρώντας να διαφημίσει στους ξένους επισκέπτες τα διατροφικά πλεονεκτήματα της σταφίδας. Επιπλέον, προς την κατεύθυνση της προβολής του προϊόντος στο εξωτερικό, οργάνωσε παρουσιάσεις με την αξιοποίηση των ελληνικών προξενείων και συμμετείχε σε διεθνείς εκθέσεις.

Σε αυτό το πλαίσιο ενεργοποιήθηκαν διαφημιστικά προς την Αγγλία, που ήταν και η κυριότερη αγορά, αλλά και προς τη Γερμανία.

Το 1928, προγραμματίστηκαν και άλλες δράσεις, όπως απευθείας ενημέρωση της νοικοκυράς, πληροφόρηση για τη χρησιμότητα της σταφίδας, συμμετοχή σε εκθέσεις και γιορτές, εκτύπωση βιβλιαρίων με συνταγές, δημοσίευση ειδικών άρθρων κ.α.

Παρ' όλα αυτά, τα προβλήματα του σταφιδικού κόσμου δεν κατέστη δυνατόν να επιλυθούν. Η ύπαιθρος αντιμετώπιζε ένα επιπλέον πρόβλημα, λόγω της παρουσίας δεκάδων χιλιάδων προσφύγων, οι οποίοι βρέθηκαν άνεργοι στον ελλαδικό χώρο και οι σταφιδοκαλλιέργειες, με την εντατική χρήση εργατικού δυναμικού και την ανειδίκευτη εργασία, που απαιτούσαν, αποτελούσαν πρόσφορο έδαφος για απασχόληση των ανέργων.

Έτσι, το πρόβλημα της υπερπροσφοράς εργατικών χεριών στις σταφιδοφόρες περιοχές, που είχε αντιμετωπισθεί προς στιγμήν με τη μετανάστευση, επανέκαμπε στο πρόσωπο των προσφύγων. Τελικά, η βιομηχανική ανάπτυξη της μεσοπολεμικής περιόδου απορρόφησε τους μικρασιάτες πρόσφυγες στις μεταποιητικές μονάδες, που ιδρύθηκαν και έτσι αντιμετωπίστηκε, έστω και κατ' αυτό τον τρόπο, η υπερπροσφορά εργατικού δυναμικού στις σταφιδοφόρες περιοχές.

Μετά το 1930 η παραδοσιακή αγορά της Αγγλίας έδειχνε έντονα σημεία παρακμής, συμπαρασύροντας σε χαμηλά επίπεδα τις εξαγωγές, ενώ η συνετή πολιτική του τότε Υπουργού Οικονομίας Π. Βουρλούμη βοήθησε προσωρινά τον Α.Σ.Ο. να ανάδιοργανωθεί και να στηρίξει το εισόδημα των παραγωγών.

Πάρα ταύτα, το 1934, η κατάσταση θύμιζε σε πολλά τις εικόνες που είχαν γνωρίσει οι σταφιδοφόρες περιοχές την δεκαετία 1893-1903. Τα συλλαλητήρια επανελήφθησαν με μεγάλη ένταση και για 2, περίπου, χρόνια οι σταφιδοπαραγωγοί βρίσκονταν στους δρόμους, διεκδικώντας μέτρα, ρυθμίσεις και νομούς.

Τον Απρίλιο-Μάιο 1936 έγινε το Πανασταφιδικό Συνέδριο στην Αθήνα στο οποίο οι αγρότες κατάφεραν την Κυβέρνηση του Μεταξά, να γίνουν αποδεκτές οι εξής προτάσεις: να καταργηθεί οριστικά η παρακράτηση, να μειωθούν οι εξαγωγικοί

δασμοί της σταφίδας και να υποχρεωθούν οι αρτοποιοί και οι ζαχαροπλάστες να παρασκευάζουν σταφιδόψωμο.

Την χρονιά εκείνη ιδρύθηκε στην Πάτρα η ένωση εξαγωγέων Σταφίδας, με στόχο την αντιμετώπιση του ακραίου ανταγωνισμού μεταξύ των Ελλήνων σταφιδοεξαγωγέων, που στην προσπάθειά τους να εξασφαλίσουν τις μειωμένες, πλέον, παραγγελίες σταφίδας, από την ξένη αγορά, κατέβαλαν τις τιμές, με οδυνηρές επιπτώσεις για την ταμειακή υπόσταση των επιχειρήσεων τους.

Η Κυβέρνηση αποφάσισε να συμπεριληφθούν έμποροι από όλες τις σταφιδοφόρες περιοχές, που είχαν πραγματοποιήσει εξαγωγές κατά την τριετία 1933-1936. Η συμβολή της Ένωσης στην προώθηση των εξαγωγών της σταφίδας υπήρξε μεγάλη, άλλα το 1953 διέκοψε την λειτουργία της αφ' ενός κατόπιν πιέσεων διαφόρων σταφιδοεξαγωγέων, οι οποίοι θεωρούσαν ότι η απελευθέρωση της διακίνησης του προϊόντος θα ωφελούσε τους μεμονωμένους εισαγωγείς και εξαγωγείς και αφ' ετέρου λόγω αλλαγής αγοράς, διότι σταμάτησε ο εφοδιασμός μέσω του αγγλικού υπουργείου τροφίμων. Όμως, οι συνέπειες για την επιβίωση πολλών επιχειρήσεων ήταν αρνητικές. Πολύ σύντομα περιορίστηκε ο αριθμός των βιομηχάνων εξαγωγέων και συγκεκριμένα στο Αίγιο απέμειναν μόνο 8 εξαγωγικές εταιρείες ενώ στην Πάτρα 4.

Κατά τη διάρκεια του Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, η παραγωγή και η εμπορία της σταφίδας αντιμετώπισαν πολλά προβλήματα. Οι επισιτικές ανάγκες του πληθυσμού, ήταν πολύ μεγάλες και η σταφίδα κάλυψε σημαντικό μέρος των διατροφικών ελλείψεων και συνέλαβε σημαντικά στην επιβίωση του πληθυσμού.

Διοχετεύονταν απευθείας από τους τόπους παραγωγής, προκειμένου να αποφευχθεί η διακίνηση της στα επιταγμένα από τις αρχές κατοχής εργοστάσια, στο εσωτερικό της χώρας, για να συμβάλει στη διάσωση των αστικών, κυρίως, πληθυσμών, που υπέφεραν από την έλλειψη τροφίμων. Ένα άλλο μέρος του παραγόμενου προϊόντος κατευθυνόταν για κατανάλωση από τον στρατό κατοχής ή προωθούνταν από τον κατακτητή στις κατεχόμενες χώρες.

Οι εξελίξεις στην εσωτερική παραγωγή και τη διεθνή αγορά κατά το πρώτο μισό του 20ου αιώνα συνέτειναν μεταξύ άλλων και στον σαφή καθορισμό των ποιοτήτων της σταφίδας. Ο χαρακτηρισμός δε της ποιότητας στη ράχη του κιβωτίου απαιτούσε να γίνεται η συσκευασία επιτόπου, έτσι διασφαλίστηκαν οι τοπικές ποικιλίες και βελτιώθηκε η προβολή κάθε ποιότητας στο διεθνές σταφιδεμπόριο.

Από τις παλαιότερες επιχειρήσεις, που είχαν διακριθεί στο σταφιδεμπόριο, έμειναν στην αγορά μόνον όσες μπόρεσαν να προσαρμοστούν στις συνθήκες της παρατεταμένης κρίσης, με συνετές επενδύσεις, έγκαιρες προβλέψεις, έγκυρες συμφωνίες στο εξωτερικό και περισσότερο αξιόπιστη και δίκαιη συμπεριφορά προς τους παράγωγους.

Στις αρχές της δεκαετίας 1950 και ενώ ο αγροτικός τομέας κατέχει ακόμα σημαντική θέση στην ελληνική οικονομία, τα μερίδια των παραδοσιακών εξαγωγίμων προϊόντων παραμένουν σταθερά, με την σταφίδα να εξασφαλίζει το 1962 το 58% του συναλλάγματος της χώρας, που προήλθε από εξαγωγές. Την δεκαετία αυτή ο χώρος της σταφιδοπαραγωγής και του σταφιδεμπορίου αντιμετώπισε γρήγορα αλλαγές συνθηκών, που προέκυψαν, κυρίως, από τις μετακινήσεις αγροτικών πληθυσμών προς τα αστικά κέντρα και από το νέο μεταναστευτικό κύμα φυγής προς τη Γερμανία και το Βέλγιο, οι οποίες αλλαγές εξέθρεψαν ελπίδες για αύξηση των αγροτικών εισοδημάτων με στήριξη των τιμών και με την θεσμοθέτηση άλλων ενισχύσεων.

Μεγάλη ζημιά προκλήθηκε στο σταφιδεμπόριο από διάφορες αλόγιστες ενέργειες των συνεταιρισμών, οι οποίοι, μετά την πολιτική μεταβολή του 1981, θεώρησαν ότι αναβαθμίστηκε ο ρόλος τους, αφού το Κράτος εναπέθεσε στο συνεταιριστικό κίνημα πολλές ελπίδες για την ανάκαμψη της γεωργίας. Παρ' ότι δε διεκδικούσαν συνεχώς κρατική χρηματοδότηση, για να καλύπτουν τα ελλείμματα, που προκαλούσε η κακοδιαχείριση, προσπαθούσαν να αποδείξουν ότι είχαν την δυνατότητα να πραγματοποιούν εξαγωγές και ενόψει αυτού δεν παρέδιδαν την απαιτούμενη πρώτη ύλη στους εργοστασιάρχες και εξαγωγείς σταφίδας, προφασιζόμενοι διάφορες δικαιολογίες, με αποτέλεσμα, μετά από ανεπιτυχείς προσπάθειες εξαγωγής, κυρίως σουλτανίνας, να κατευθύνουν το προϊόν προς αποθεματοποίηση- απόσυρση και, στη συνέχεια, για ζωοτροφές. Προκειμένου δε να παρουσιάζουν εξαγωγική δραστηριότητα, δημιούργησαν μειοδοτικές δημοπρασίες για την πώληση σταφίδων, με αποτέλεσμα να αναγκάζονται οι αγοραστές να προβαίνουν σε αγορές από άλλα κράτη, για να καλύψουν τις ανάγκες τους προκειμένου να εξασφαλίζουν σταθερές τιμές καθ' όλο το σταφιδικό έτος.

Έτσι, προκλήθηκε αναστολή της εξαγωγικής δραστηριότητας, με συνέπεια να κλείσουν πολλές παλαιές επιχειρήσεις με διεθνή προβολή και κύρος, που δραστηριούνταν στην Πάτρα και το Αίγιο. Σήμερα υπάρχουν δύο μόνο στη Πάτρα, ένα στο Αίγιο και άλλες πιο μικρές στην Ηλεία, Μεσσηνία και Κορινθία.

Με κοινοτικούς κανονισμούς αντιμετωπίστηκαν διάφορα θέματα, που αφορούσαν άμεσα ή έμμεσα την σταφίδα, σε μία προσπάθεια να ανορθωθεί το σταφιδεμπόριο, αλλά απ' ό,τι φαίνεται, οι παλαιότεροι αγοραστές των ελληνικών σταφίδων έχουν στραφεί σε άλλες αγορές και είναι δύσκολο, αν όχι αδύνατον, να πεισθούν να επανακάμψουν.

Στο πλαίσιο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, καθορίστηκε με κανονισμό του 1985-1986 μέχρι και 1989-1990, με στόχο την οριστική εγκατάλειψη ορισμένων εκτάσεων με σταφιδάμπελους. Παράλληλα, καθορίστηκε ότι ο αγρότης έχανε το δικαίωμα αναφύτευσης για την έκταση του, εφόσον λάμβανε σχετική πριμοδότηση, την οποία δικαιούνταν αυτοί, που οι φυτείες τους υπερέβαιναν τα 25 στρέμματα και δεν ήταν εγκαταλειμμένες, ούτε είχαν φυτευτεί πρόσφατα. Ένας άλλος κανονισμός, που αφορούσε μόνον την Ελλάδα, προέβλεπε την αναδιάρθρωση, περίπου, 200.000 στρεμμάτων καλλιεργειών, μέχρι το 1995, με στόχο την ανανέωση των σταφιδοφυτειών με άλλες, που να επιτρέπουν υψηλό βαθμό εκμηχάνισης, μεγαλύτερη στρεμματική απόδοση και ανταγωνιστικό κόστος. Οι εργασίες αναδιάρθρωσης περιλάμβαναν εκρίζωση αμπελώνων, αναφύτευση με συγκεκριμένη βελτιωμένη ποιότητα και επανεμβολιασμό ορισμένων ποικιλιών.

Αξίζει να σημειωθεί, ότι η Ελλάδα καλύπτει το 80-90%, της παγκόσμιας παραγωγής μαύρης σταφίδας και είναι η μοναδική παραγωγός χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Από τις χώρες δε που εισάγουν σταφίδα, οι κυριότερες είναι η Αγγλία, η Γερμανία, η Ολλανδία, ο Καναδάς, η Γαλλία, η Ιταλία, η Αυστραλία, κ.ά.. Κατά το μεγαλύτερο ποσοστό οι ενδοκοινοτικές εισαγωγές προέρχονται από την Ελλάδα.

Είναι σημαντικό να προσθέσουμε, ότι η πολιτική αλλαγή, που συνετελέσθη στις αρχές της δεκαετίας 1980, σηματοδότησε αλλαγές και στην σταφιδική πολιτική, που είχαν σαν αποτέλεσμα σιγά σιγά να χαθεί το ενδιαφέρον της αγγλικής αγοράς για τις ελληνικές σταφίδες και να στραφούν οι αγγλικοί σταφιδέμπορικοί προς Αυστραλία, το Ιράν, την Τουρκία και τις Η.Π.Α., απ' όπου εφεξής προμηθεύονταν το προϊόν αυτό.

1. ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Η Ελλάδα καλύπτει το 80-90% περίπου, της παγκόσμιας παραγωγής μαύρης σταφίδας και είναι η μοναδική παραγωγική χώρα Κορινθιακής Σταφίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στην Ελλάδα η Κορινθιακή Σταφίδα καλλιεργείται στους νομούς Κορινθίας, Αχαΐας, Ηλείας, Μεσσηνίας, και στα Ιόνια Νησιά Κεφαλληνίας, Ζακύνθου, Κέρκυρα και στην Νήσο Κρήτη.

Σύμφωνα, με τα στοιχεία της Γεωργικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος* το 2003, οι καταλαμβανόμενες σε εκτάσεις από την Κορινθιακή Σταφίδα στην Πελοπόννησο, Κρήτη και στα Ιόνια Νησιά είναι:

Για την Πελοπόννησο

Αργολίδα: 77 στρ

Αχαΐα: 49.916 στρ

Ηλεία: 39.127 στρ

Κορινθία: 49.938 στρ

Μεσσηνία: 44.097

Για τα Ιόνια Νησιά

Ζάκυνθος: 19.745 στρ

Κέρκυρα: 2 στρ

Κεφαλληνίας: 1.487 στρ

Για την Κρήτη

Λασιθίου: 250 στρ

Σήμερα, οι εκτάσεις στην Κορινθία ανέρχονται στα 42.795 στρέμματα και ο μέσος όρος ανά εκτάριο είναι 210 κιλά.

Όσο αφορά, για το εξωτερικό οι μόνες χώρες που παράγουν Κορινθιακή Σταφίδα είναι η Τουρκία, το Ιράν, και οι Η.Π.Α αλλά οι εκτάσεις είναι μικρές. Δυστυχώς, δεν υπάρχουν στοιχεία για τις ακριβώς εκτάσεις και για την συνολική παραγωγή.

Για την ορεινή και ημιορεινή Κορινθία η καλλιέργεια της Κορινθιακής Σταφίδας είναι ο δεύτερος σημαντικός παράγοντας για τον παραγωγικό και οικονομικό κλάδο, μετά την καλλιέργεια της σουλτανίνας για επιτραπέζια χρήση.

*Γεωργική Στατιστική της Ελλάδος: πίνακας 4^α. Εκτάσεις σε στρέμματα

2. Η ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΗΣ ΣΤΑΦΙΔΑΣ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

Η Κορινθιακή Σταφίδα είναι ένας καρπός με υπέροχη γεύση. Είναι πλούσιος σε θρεπτικές ουσίες. Χρησιμοποιείται πολύ στην μαγειρική, στη ζαχαροπλαστική και στην αρτοποιία, καθώς επίσης καταναλώνεται και ως απλός ξηρός καρπός.

Η Κορινθιακή Σταφίδα καλλιεργείται στις ημιορεινές και ορεινές περιοχές του Νομού Κορινθίας.

Με βάση τα στοιχεία της Γεωργικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος το 1962 η έκταση της καλλιέργειας της Κορινθιακής Σταφίδας κυμαινόταν στα 54.177 στρέμματα, το 1972 κυμαίνονται στα 55.059 στρέμματα, το 1982 κυμαίνονται στα 41.388 στρέμματα, το 1992 κυμαίνονται στα 42.700 στρέμματα, το 2002 κυμαίνονται στα 53.295 στρέμματα, και το 2003 φθάνουν στα 49.938 στρέμματα για να φθάσουμε σήμερα όπου η έκτασή της κυμαίνεται στα 42.795 στρέμματα.

Παρακάτω βλέπουμε έναν πίνακα όπου έχουμε τα στρέμματα και την παραγωγή σε τόνους για τις χρονιές 1972, 1982, 1992, 2002, 2003. *

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ	ΕΚΤΑΣΕΙΣ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ		
		ΟΙΝΟΠΟΙΙΑ	ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ	ΣΤΑΦΙΔΑ
1972	55.059	9.664	21	3.416
1982	41.388	1.902	16	9.166
1992	42.700	9.870	7	11.456
2002	53.295	161.000	-	3.070
2003	49.938	224.000	-	9.810

Πίνακας 1 Εκτάσεις & παραγωγή

Από το 2003 μέχρι και σήμερα δεν έχουν δημοσιοποιηθεί, στην Στατιστική Υπηρεσία, στοιχεία για τις εκτάσεις όπου καλλιεργείται η Κορινθιακή Σταφίδα καθώς επίσης και για την παραγωγή.

Οι σημαντικότεροι Δήμοι που καλλιεργούν Κορινθιακή Σταφίδα είναι ο Δήμος Νεμέας, ο Δήμος Σικυωνίων, ο Δήμος Ξυλοκάστρου, ο Δήμος Βόχας, ο Δήμος Ευρωστίνης και ο Δήμος Στυμφαλίας.

Αναλυτικά ο κάθε Δήμος ανά Δημοτικό Διαμέρισμα τα στρέμματα όπου καλλιεργεί, έχουν ως εξής:

Στον Δήμο Νεμέας έχουμε τα εξής Δημοτικά Διαμερίσματα τα οποία παράγουν Κορινθιακή Σταφίδα. Δ.Δ. Αηδονιών 355 στρ., Δ.Δ. Αρχαία Νεμέα 1.425 στρ., Δ.Δ. Αρχαία Κλεωνών 383 στρ., Δ.Δ. Καστρακίου 870 στρ., Δ.Δ. Λεοντίου 143 στρ.

*Γεωργική στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος: Πίνακας 4^α. Εκτάσεις και παραγωγή κατά γεωγραφικό διαμέρισμα και νομό Έτη 1972, 1982, 1992, 2002, 2003.

Στον Δήμο Σικυωνίων έχουμε τα εξής Δημοτικά Διαμερίσματα τα οποία παράγουν Κορινθιακή Σταφίδα. Δ.Δ. Κρουονερίου 4.024 στρ., Δ.Δ. Κλημεντίου 1.207 στρ., Δ.Δ. Μεγάλος Βάλτος 207 στρ., Δ.Δ. Μποζικά 1.040στρ., Δ.Δ. Παραδεισίου 190 στρ., Δ.Δ. Σουλίου 344 στρ., Δ.Δ. Τιτάνι 1.071 στρ.

Στον Δήμο Ξυλοκάστρου έχουμε τα εξής Δημοτικά Διαμερίσματα τα οποία παράγουν Κορινθιακή Σταφίδα. Δ.Δ. Άνω Τρικάλων 330στρ., Δ.Δ. Δένδρου 776 στρ., Δ.Δ. Καμαρίου 349 στρ., Δ.Δ. Κάτω Τρίκαλα 1.090 στρ., Δ.Δ. Κορφιώτισσης 703 στρ., Δ.Δ. Μάννα 920 στρ., Δ.Δ. Μέσης Συνοικίας 204 στρ., Δ.Δ. Παναριτίου 2.339 στρ., Δ.Δ. Ξανθοχωρίου 1.034 στρ., Δ.Δ. Βρυσούλες 566 στρ., Δ.Δ. Πελήνης 1.040 στρ., Δ.Δ. Ρεθίου 1.165 στρ., Δ.Δ. Ρίζας 586 στρ., Δ.Δ. Σοφικιών 730., Δ.Δ Στυλίων 860 στρ.

Στον Δήμο Στυμφαλίας έχουμε τα εξής Δημοτικά Διαμερίσματα τα οποία παράγουν Κορινθιακή Σταφίδα Δ.Δ. Ψάρι 1.252 στρ., Δ.Δ. Καίσαρι 1.724 στρ., Δ.Δ. Ασπρόκαμπος 980 στρ.

Στον Δήμο Βόχας έχουμε το εξής Δημοτικό Διαμέρισμα το οποίο παράγει Κορινθιακή Σταφίδα Δ.Δ. Χαλκείου 975 στρ. Στον Δήμο Ευρωστίνης είναι το Δ.Δ. Πύργου 1.255 στρ.

Βέβαια, υπάρχουν αρκετά χωριά που παράγουν Κορινθιακή Σταφίδα αλλά οι εκτάσεις είναι μικρές. Μερικά από αυτά είναι στον Δήμο Νεμέας το Δ.Δ. Γαλατά 11 στρ., το Δ.Δ. Δάφνη 60 στρ., το Δ.Δ. Πέτρη 30 στρ. Στον Δήμο Σικυωνίων το Δ.Δ. Λαλιώτη 10 στρ., το Δ.Δ. Μικρός Βάλτος 23 στρ. κ.τ.λ. *

* Πηγή: Αμπελουργικό Μητρώο Δ/ΝΣΗ Γεωργίας Κορίνθου

3. ΕΛΑΦΟΚΛΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

3.1 ΕΛΑΦΟΣ

Η Κορινθιακή Σταφίδα ευδοκίμει σε εδάφη ελαφρά, βαθεία, με καλή αποστράγγιση. Η περιεκτικότητα σε ανθρακικό ασβέστιο CaC_2 συμβάλει και στην ποιότητα του ξηρού προϊόντος.

Στην Κορινθία έχουμε δύο ειδών εδάφη την Ασπριά και την Κοκκινιά.

Το ΡΗ του εδάφους μπορεί να είναι όξινο ή αλκαλικό ή ουδέτερο και αυτό γιατί το ΡΗ επηρεάζεται από το ολικό ασβέστιο.

3.2 ΑΡΔΕΥΣΗ

Το μεγαλύτερο ποσοστό της Κορινθιακής Σταφίδας δεν ποτίζεται είναι ξερική. Οι αγρότες που αρδεύουν τη σταφίδα χρησιμοποιούν ή στάγδην άρδευση ή με κατάκλιση. Το νερό το αντλούν από διάφορες γεωτρήσεις ή από δεξαμενές τις οποίες τις σκεπάζουν από πάνω με φύλλα πολυαιθυλενίου. Ενώ οι αγρότες που δεν αρδεύουν την σταφίδα, αρκούνται μόνο στις βροχοπτώσεις.

Μελλοντικά επρόκειτο να δημιουργηθεί το Φράγμα του Ασωπού όπου το νερό θα συγκεντρώνεται και δεν θα χάνεται στη θάλασσα. Οπότε οι αγρότες που ποτίζουν την σταφίδα θα μπορούν να αντλούν νερό από το φράγμα για να αρδεύουν.

3.3 ΚΛΙΜΑ

Το κλίμα στην Κορινθία είναι μεσογειακό, δηλ, έχει ήπιες βροχοπτώσεις και ήπια καλοκαίρια.

Όπως, αναφέραμε παραπάνω η κορινθιακή σταφίδα καλλιεργείται στις ημιορεινές και ορεινές περιοχές. Στις περιοχές αυτές έχουμε πολλές χιονοπτώσεις και βροχοπτώσεις και τα καλοκαίρια είναι ξηροθερμικά.

Οι κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν στον νομό Κορινθίας και το μικροκλίμα των περιοχών του νομού που καλλιεργείται η κορινθιακή σταφίδα είναι ιδανικές για την καλλιέργεια της, την ανάπτυξή της και για την ανάδειξη των ποιοτικών χαρακτήρων της.

4. ΚΛΗΡΟΣ

Από την απογραφή του 2003, οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις είναι 19.413 στρέμματα. Η χρησιμοποιούμενη γη είναι 19.368 στρέμματα και η χρησιμοποιούμενη έκταση είναι 677.030 στρέμματα.

5. ΣΥΓΚΟΜΙΔΗ

Η ωρίμανση αρχίζει από της 15 Ιουλίου στις ημιορεινές περιοχές και στις ορεινές περιοχές τέλη Ιουλίου.

Η συγκομιδή αρχίζει από τις 12-13 Αυγούστου στις ημιορεινές περιοχές και στις ορεινές από της 5 Σεπτέμβρη.

Η συγκομιδή γίνεται από τους ίδιους τους παραγωγούς με την βοήθεια εργατών. Η συγκομιδή γίνεται νωρίς το πρωί και γίνεται με το χέρι και για την κοπή στις σταφίδας χρησιμοποιείται ψαλίδι ή κοφτερό μαχαίρι. Κατά την κοπή της σταφίδας κόβεται μέρος του μίσχου, γιατί ο μίσχος είναι σκληρός και δεν χάνεται εύκολα υγρασία από την τομή. Μετά την κοπή η σταφίδα τοποθετείται στα αλώνια.

Τα αλώνια είναι ειδικά διαμορφωμένοι χώροι για να απλωθεί η σταφίδα, για να ξεραθεί. Οι διαστάσεις είναι 4μέτρα χ 12μέτρα. Το δάπεδο δεν είναι τσιμέντο όπως προτιμάται στη σουλτανίνα αλλά είναι χώμα και μάλιστα προτιμάται από τους αγρότες το χώμα να είναι κοκκινόχωμα. Πάνω από το χώμα έχει τοποθετηθεί δίχτυ για προφύλαξη από έντομα. Τέλος πάνω από την σταφίδα τοποθετούμε πλαστικό πανί το οποίο είναι από πολυαιθυλένιο, και προφυλάσσει την σταφίδα από βροχές και την νύχτα από την δροσιά.

Για τη αποξήρανση της σταφίδας, οι ημερομηνίες είναι από 25 Αυγούστου μέχρι τις 20 Σεπτεμβρίου, για 10 ημέρες. Όμως πρέπει να σημειωθεί ότι μπορεί να ξεκινήσουμε την αποξήρανση νωρίτερα δηλ. από της 15 Αυγούστου ή αργότερα δηλ. στις 30 Αυγούστου, είναι ανάλογα δηλαδή με τον καιρό αν έχει μεγάλο καύσωνα ή αν έχει τύχει να βρέξει.

Εικόνα 3 Μάζεμα αποξηραμένης σταφίδας.

Σε ένα αλώνι μπορούμε να βάλουμε γύρω στον 1-1,5 τόνο νωπή σταφίδα και παίρνουμε όταν αποξηρανθεί 350-400 κιλά ξηρή σταφίδα.
Η μαύρη σταφίδα, πρέπει να τονίσουμε, ότι δεν χρειάζεται ποτάσα ή οτιδήποτε άλλο λίπασμα κατά την αποξήρανση της.

Τέλος, μετά την αποξήρανση της την συσκευάζουμε σε παλέτες. Είναι σημαντικό μετά την αποξήρανση της, η σταφίδα να απεντωμοθεί. Δηλαδή, το απεντωμοτήριο είναι ένας ειδικός χώρος, μέσα στον οποίο τοποθετούμε τις παλέτες. Δημιουργούμε κενό αέρος -1ατμ. Και διοχετεύουμε Βρωμιούχο μεθύλιο 100% για 2-2,5 ώρες ανάλογα με τη θερμοκρασία του περιβάλλοντος. Μετά κάνουμε εκπλήσεις για να απαλλαγούμε από το Βρωμιούχο μεθύλιο και η σταφίδα είναι έτοιμη πλέον για εξαγωγή ή για εγχώρια κατανάλωση.

Με την απεντόμωση σκοπός είναι να σκοτωθούν τα έντομα που τυχόν υπάρχουν, χάρη στο Βρωμιούχο μεθύλιο και η υποπίεση που δημιουργείται σκάει τα αυγά των εντόμων που τυχόν έχουν τοποθετήσει μέσα στη σταφίδα τα έντομα.

Εικόνα 4 Απεντομοτήριο

6. ΠΟΙΟΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ-ΣΗΜΑΝΣΗ-ΑΝΟΧΕΣ

6.1. ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1, στοιχείο ε)

1. Η ανεπεξέργαστη κορινθιακά σταφίδα πρέπει να έχει ληφθεί από σταφύλια των ποικιλιών (cultivars) Vitis Vinifera L. ποικιλία μαύρα σταφύλια Κορίνθου
2. Η ανεπεξέργαστη σταφίδα πρέπει:
  - Να είναι ξερή, με περιεκτικότητα σε υγρασία που να μην υπερβαίνει το 14%.
  - Να είναι υγιής, ολόκληρη, με ικανοποιητικό σχήμα και επαρκώς ανεπτυγμένη και να έχει σχεδόν ομοιόμορφο χρώμα.
  - Να παρουσιάζει σχεδόν ελαστικό και μαλακό σαρκώδες μέρος, που εμποδίζει τη σκλήρυνση ή κρυστάλλωση.
  - Να είναι απαλλαγμένη από τραυματισμούς οφειλόμενους άλλες ποδίσκους ή σε ακατάλληλους χειρισμούς.
  - Να είναι σχεδόν απαλλαγμένη από μούχλα, σήψη, ζυμώσεις, ή από οποιοδήποτε άλλο ελάττωμα ή αλλοίωση που δύναται να βλάψει την ποιότητα ή την παρουσίαση του προϊόντος, ακόμα και σε μη ενεργό κατάσταση.
  - Να είναι απαλλαγμένη από έντομα ή ακάρεα, νεκρά ή ζωντανά, ανεξάρτητα από το στάδιο της ανάπτυξης της.
  - Να είναι απαλλαγμένη από εμφανή χρώματα, μεταλλικά θραύσματα ή άλλες ορυκτές ακαθαρσίες ή ξένα σώματα.
  - Να είναι απαλλαγμένη από ορατά ή αόρατα κατάλοιπα προϊόντων επεξεργασίας τοξικά για τον άνθρωπο.
  - Να είναι σχεδόν απαλλαγμένη από τεμάχια στελεχών ή άλλων φυτικών υλών που προέρχονται από την άμπελο.
  - Να είναι απαλλαγμένη από ξένες οσμές και γεύσεις.
  - Να είναι απαλλαγμένη από ιξώδεις ουσίες, ανεξάρτητα από το αίτιο.
  - Να αποσπάται ευκόλως όταν ανασύρεται από τον περιέκτη που χρησιμοποιείται για την μεταφορά ή την αποθήκευση.
  - Να μεταφέρεται και να αποθηκεύεται σε στοιβαζόμενα πλαστικά κιβώτια, τα οποία να καθαρίζονται πριν από κάθε χρήση.
  - Να υπάρχει ομοιογένεια μεγέθους μεταξύ 10 και 14 χιλιοστών.

3. επιτρέπονται οι ακόλουθες ανοχές:

❖ *Ανοχές ως προς την ποιότητα **

Ελαττώματα	Ανοχές (% του βάρους)
Ανεπεξέργαστη σταφίδα μη ομοιόμορφου χρώματος	12
Ανεπεξέργαστη σταφίδα ανεπαρκώς ώριμη ή ανεπαρκώς ανεπτυγμένη	4
Ανεπεξέργαστη σταφίδα που παρουσιάζει μούχλα, σήψη ή ζύμωση	4
Ανεπεξέργαστη σταφίδα με ελαττώματα, χτυπήματα ή σχισμές	4
Ανεπεξέργαστη σταφίδα που περιέχει κρυσταλοποιημένη ζάχαρη	10
Ανεπεξέργαστη σταφίδα που παρουσιάζει προσβολές από έντομα, ακάρεα ή άλλα ζωικά παράσιτα	2
Ανεπεξέργαστη σταφίδα που περιέχει ορατά ξένα σώματα φυτικής προέλευσης	1

❖ *Ανοχές ως προς το μέγεθος*

- 6% του βάρους, κατ, ανώτατο όριο: ράγες διαμέτρου άνω των 10 χιλιοστών
- 2% του βάρους κατ, ανώτατο όριο: ράγες διαμέτρου κάτω των 4 χιλιοστών

* *Επίσημη Εφημερίδα Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*
27.09.2001

6.2. ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΣΤΑΦΙΔΩΝ

που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο β) Τρίτη περίπτωση

1. Ελάχιστα χαρακτηριστικά

Οι σταφίδες πρέπει να είναι:

- Ολόκληρες
- Υγιείς αποκλείονται οι σταφίδες που έχουν προσβληθεί από σήψη ή από τέτοιες αλλοιώσεις που θα μπορούσαν να καταστήσουν τα προϊόντα ακατάλληλα για κατανάλωση
- Απαλλαγμένες από ζώντα έντομα ή ακάρια, ανεξάρτητα από το στάδιο ανάπτυξης τους
- Χωρίς ασυνήθη εξωτερική υγρασία
- Χωρίς ξένη οσμή και γεύση (ελαφρά οσμή SO₂ και ελαφρά οσμή και γεύση ελαίου δεν θεωρούνται ως ασυνήθεις), και με την επιφύλαξη των ανοχών
- Καθαρές πρακτικά απαλλαγμένες από ορατά ξένες ύλες
- Απαλλαγμένες από ορατά ίχνη προσβολής από έντομα, ακάρια ή άλλα παράσιτα
- Απαλλαγμένες από σήψη
- Χωρίς ανεπαρκώς ανεπτυγμένες ρώγες
- Χωρίς τμήματα ποδίσκου
- Χωρίς κοτσάνια
- Χωρίς ρώγες που έχουν υποστεί ζημιές
- Χωρίς ορατούς κρυστάλλους σακχάρου
- Χωρίς φυτικές ξένες ύλες

Οι σταφίδες πρέπει επιπλέον:

- Να έχουν παρόμοια χαρακτηριστικά ποικιλίας
- Να έχουν σαφώς καλή γεύση, υφή και καλό χρωματισμό
- Να προέρχονται από σαφώς ώριμα σταφύλια
- Να έχουν κοσκινιστεί ή να έχουν ταξινομηθεί κατά μέγεθος
- Μπορούν να εμφανίζουν ελαττώματα εντός των ορίων των ανοχών που εμφανίζονται οι διατάξεις σχετικά με τα όρια ανοχής, υπό τον όρο ότι διατηρούν τα ουσιαστικά χαρακτηριστικά τους όσον αφορά τη γενική όψη, την ποιότητα, τη διατήρηση και την παρουσίαση

Η κατάσταση των σταφίδων πρέπει να είναι τέτοια ώστε να μπορούν:

- Να αντέχουν στη μεταφορά και στις μεταχειρίσεις
- Να φθάνουν υπό ικανοποιητικές συνθήκες στον τόπο προορισμού

2. Ποσοστό υγρασίας

Το ποσοστό υγρασίας της Κορινθιακής Σταφίδας δεν πρέπει να είναι κατώτερο από 18%.

3. Διατάξεις σχετικά με τα όρια ανοχής *

Οι επιτρεπόμενες σε κάθε κιβώτιο ανοχές ποιότητας για την Κορινθιακά Σταφίδα είναι οι εξής:

Επιτρεπόμενα ελαττώματα	Ανοχές όσο αφορά τους ελαττωματικούς καρπούς	
	% κατά βάρος	Κατ' αριθμό
Τμήμα ποδίσκου (σε Kg)	-	1,00
Κοτσάνια (%)	-	3,00
Πράσινες ρώγες ή/και ανεπαρκώς ανεπτυγμένες ρώγες	1,50	-
Σημάδια σήψης	4,00	-
Προσβολές από έντομα	1,00	-
Ρώγες που έχουν υποστεί ζημιές	3,00	-
Κρύσταλλοι σακχάρου	15,00	-
Φυτικές ξένες ύλες	0,03	-
Ανόργανες ξένες ύλες	0,01	-

* Επίσημη Εφημερίδα Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
27.09.2001

6.3. ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

1. Συντελεστές που εφαρμόζονται στην ελάχιστη τιμή στην Κορινθιακή Σταφίδα *

Ποιότητα	Συντελεστής
Ξηραμένες υπό σκιά	1,01323
Εκλεκτή	0,98332
Κοινή	0.95588

2. Συντελεστές που εφαρμόζονται στην ενίσχυση στην παραγωγή *

Κατηγορία	Συντελεστής
Extra choicest	1,11323
Choicest	1,08332
Choicest	1,05588

* Επίσημη Εφημερίδα Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
27.09.2001

6.4. ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΑΤΤΩΜΑΤΑ

Οι Κορινθιακές Σταφίδες ταξινομούνται σε τρεις κατηγορίες: extra choicest, choicest, choice. Δύναται να υπάρχουν συνήθη ελαττώματα εάν δεν υπερβαίνουν τα όρια που καθορίζονται σχετικά με την ταξινόμηση.

Η ταξινόμηση της Κορινθιακής Σταφίδας γίνεται σε σχέση με τα εξής κριτήρια:

- ❖ Χρώμα
- ❖ Περιεκτικότητα σε υγρασία
- ❖ Ξένες ύλες (χάλικες, μεταλλικά θραύσματα, τμήματα βοστρύχων και λοιπά)
- ❖ Σταφίδες ισχνές

6.5. ΑΝΟΧΕΣ

Για τα προϊόντα που δεν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της σχετικής κατηγορίας γίνονται δεκτές ανοχές ποιότητας και μεγέθους σε κάθε συσκευασία.

A. Ανοχές ποιότητας

➤ Κατηγορία « Extra choicest »

5% κατ' αριθμό σταφίδων που δεν ανταποκρίνονται στα χαρακτηριστικά της κατηγορίας, αλλά είναι σύμφωνα με εκείνα της κατώτερης κατηγορίας «choicest»

➤ Κατηγορία «choicest»

10% κατ' αριθμό σταφίδων που δεν ανταποκρίνονται στα χαρακτηριστικά της κατηγορίας αλλά είναι σύμφωνα με εκείνα της αμέσως κατώτερης κατηγορίας «choice»

B. Ανοχές μεγέθους

Για όλες τις κατηγορίες: 5% κατ' αριθμό που δεν ανταποκρίνονται στο μέγεθος το οποίο ελήφθη υπόψη, αλλά ανταποκρίνονται στο αμέσως μικρότερο μέγεθος. Εντούτοις, για το μέγεθος «sitting», ανώτατη ανοχή είναι μόνο 1,5% κατ' αριθμό σταφίδων μικρότερο από 4mm.

6.6. ΣΗΜΑΝΣΗ

Κάθε συσκευασία πρέπει να φέρει, με γράμματα ευανάγνωστα και ανεξίτηλα, τις εξής ενδείξεις:

A. Στοιχεία ταυτότητας του εμπορεύματος

- Επωνυμία
- Διεύθυνση και εμπορικό σήμα του μεταποιητή ή του διανομέα ή του εισαγωγέα ή του πωλητή

B. Φύση του προϊόντος

«Κορινθιακές Σταφίδες»

Γ. Προέλευση του προϊόντος

Χώρα παραγωγής

Δ. Εμπορικά χαρακτηριστικά

- Κατηγορία ποιότητας
- Μέγεθος οριζόμενο από την αντίστοιχη ονομασία
- Καθαρό βάρος με την προαιρετική ένδειξη «κατά τη συσκευασία»
- Έτος παραγωγής

Τα μέσα συσκευασίας πρέπει να φέρουν το όνομα και τη διεύθυνση του μεταποιητή ή σήμα εγκεκριμένο από τις αρμόδιες αρχές. Πρέπει να φέρουν επίσης ένδειξη ότι έγινε ποιοτικός έλεγχος.

6.7. ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ

Οι σταφίδες συσκευάζονται κατά τρόπο ώστε να προστατεύεται το προϊόν και να διατηρείται η ποιότητά του. Πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:

- Τα υλικά συσκευασίας πρέπει να είναι καινούργια και καθαρά
- Οι πολλές και κολλητικές ταινίες που χρησιμοποιούνται για το σφράγισμα των συσκευασιών ή των κιβωτίων πρέπει να μην περιέχουν τοξικές ουσίες και να μην προσβάλλουν τους καρπούς
- Δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται ξύλινα κιβώτια για τις άμεσες συσκευασίες, τα οποία μπορούν να προσδώσουν στο προϊόν δυσάρεστες οσμές (π. χ. κιβώτια από ξύλο πεύκου)
- Δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται μεταλλικοί συνδετήρες
- Για προϊόντα σε άμεσες συσκευασίες, τα οποία είναι συσκευασμένα στην ίδια εξωτερική συσκευασία (συσκευασία μεταφοράς), καθαρό βάρος του περιεχομένου της εξωτερικής συσκευασίας δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 15γgr.
- Σταφίδες που προέρχονται από διαφορετικές εσοδείες δεν πρέπει να συσκευάζονται στην ίδια άμεση συσκευασία

1. ΔΙΑΘΕΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

Στον παρακάτω πίνακα βλέπουμε την παραγωγή της σταφίδας την τελευταία πενταετία. *

ΔΙΑΘΕΣΗ	2003	2004	2005	2006	2007
ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ	627.060	1.156.541	985.825	1.231.376	395.628
ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ	3.474.790,5	5.677.735	635.100	4.483.004	4.417.918
ΣΥΝΟΛΟ	4.101.850,5	6.834.276	1.620.925	5.714.380	4.813.546

Πίνακας 2 Διάθεση Προϊόντος

1.1 ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Μόνο τα 2-3% της Κορινθιακής Σταφίδας πηγαίνει στην εσωτερική κατανάλωση όπου χρησιμοποιείται σε μαγαζιά ζαχαροπλαστικής και σε μαγαζιά αρτοποιίας. Επίσης μπορεί κανείς να την βρει σε μαγαζιά με καρυκεύματα, σε σούπερ μάρκετ και σε βιοτεχνίες ξηρών καρπών

Η εταιρεία που προμηθεύει την μεγαλύτερη ποσότητα στην εγχώρια κατανάλωση είναι η KOSYS A.S.E.

Παρακάτω βλέπουμε έναν πίνακα με την εγχώρια κατανάλωση την τελευταία πενταετία από το KOSYS A.S.E.**

ΕΤΟΣ	ΤΟΝΟΙ
2003	627.060,60
2004	1.156.541,7
2005	985.825
2006	1.231.376,2
2007	395.628

Πίνακας 3 Εγχώρια Κατανάλωση

Στην διακίνηση του προϊόντος για εγχώρια κατανάλωση εμπλέκονται και τα συσκευαστήρια Primaroli και Corves τα οποία προμηθεύονται από την εταιρία KOSYS A.S.E. την σταφίδα και με την σειρά τους την διοχετεύουν στην αγορά. Συγκεκριμένα το συσκευαστήριο Primaroli διοχετεύει στην αγορά το 15% του προϊόντος ενώ το συσκευαστήριο Corves διοχετεύει στην αγορά το 40% του προϊόντος.

* KOSYS A.S.E. & Εκτελωνιστές Β. Κελλάρης...

** KOSYS A.S.E.

1.2 ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Οι κυριότερες χώρες που εισάγουν Κορινθιακή Σταφίδα είναι η Αγγλία, η Τουρκία, η Γερμανία, η Ολλανδία, ο Καναδάς, η Ιταλία, η Ιαπωνία, το Βέλγιο, η Αυστραλία, η Νέα Ζηλανδία κ.α.

Επειδή, στους, οι ανάγκες στους Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σταφίδα είναι πολλαπλάσιες από το σύνολο στους Ελληνικής παραγωγής γίνονται και εξωκοινοτικές εισαγωγές οι οποίες είναι πιο φθηνές.

Η Κορινθιακή Σταφίδα εξάγεται από συσκευαστήρια του Νομού Κορινθίας. Στον νομό Κορινθίας λειτουργούν πέντε συσκευαστήρια στο Κιάτο και ένα στην Νεμέα.

Για το έτος 2007-2008 τα συσκευαστήρια εξήγαγαν: *

ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	1.158.324
ΚΑΚΑΒΕΤΣΟΣ-ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ	667.625
CORVES	289.019
ΜΕΛΙΣΣΕΙΔΗΣ	775.360
KOSYS	597.250
ΓΙΩΜΠΡΕΣ ΝΕΜΕΑ	587.600

Πίνακας 4 Εξαγωγή 2007-2008

* Εκτελωνιστές Β. Κελλάρης...

Για τα τελευταία 5 χρόνια {2003-2007}, οι εξαγωγές στους Κορινθιακής Σταφίδας αναλυτικά για το κάθε συσκευαστήριο ανά έτος έχει ως εξής:

Για το 2003

1. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ *

ΧΩΡΑ	ΜΙΚΤΟ	ΚΑΘΑΡΟ
ΙΣΠΑΝΙΑ	33.280	32.000
ΑΓΓΛΙΑ	245.440	236.000
ΕΛΒΕΤΙΑ	7.280	7.000
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	40.560	39.000
ΣΥΝΟΛΟ	326.560	314.000

2. ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ-ΚΑΚΑΒΕΤΣΟΣ *

ΧΩΡΑ	ΜΙΚΤΟ	ΚΑΘΑΡΟ
ΑΓΓΛΙΑ	112.320	108.000
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	373.560	360.000
ΚΥΠΡΟΣ	2.080	2.000
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	37.440	36.000
ΣΥΝΟΛΟ	525.400	506.000

3. CORVES *

ΧΩΡΑ	ΜΙΚΤΟ	ΚΑΘΑΡΟ
TRINIDAD	49.400	475.000
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	209.040	201.000
ΤΟΥΡΚΙΑ	10.842	10.424
ΠΟΛΩΝΙΑ	5.200	5.000
ΒΕΛΓΙΟ	18.720	18.000
ΣΥΝΟΛΟ	293.202	709.424

4. ΜΕΛΙΣΣΕΙΔΗΣ *

ΧΩΡΑ	ΜΙΚΤΟ	ΚΑΘΑΡΟ
ΑΓΓΛΙΑ	41.600	40.000
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	174.418	147.972
ΠΟΛΩΝΙΑ	20.800	20.000
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	17.680	17.000
ΣΥΝΟΛΟ	254.498	224.972

* Εκτελωνιστές Β. Κελλάρης...

5. ΓΙΩΜΠΡΕΣ ΝΕΜΕΑΣ **

Για το συσκευαστήριο Γιωμπρές Νεμέας ,η εξαγωγή, για στους χώρες συνολικά είναι 1.304.909 τόνοι.

6. KOSYS ***

Για την εταιρεία KOSYS, η εξαγωγή, για στους χώρες συνολικά είναι 415.485,5 τόνοι

Συνολικά για όλα τα συσκευαστήρια ανέρχονται σε 3.474.790,5 τόνοι καθαρό βάρος.

** Γιωμπρές Νεμέας

*** KOSYS A.S.E.

Για το 2004

1. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ *

ΧΩΡΑ	ΜΙΚΤΟ	ΚΑΘΑΡΟ
Η.Π.Α	19.796	19.089
ΑΓΓΛΙΑ	782.600	752.500
ΤΟΥΡΚΙΑ	173.420	166.750
ΚΑΝΑΔΑΣ	154.488	147.964
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	187.200	180.000
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	20.800	20.000
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	41.600	40.000
ΣΥΝΟΛΟ	1.379.904	1.326.303

2. ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ-ΚΑΚΑΒΕΤΣΟΣ *

ΧΩΡΑ	ΜΙΚΤΟ	ΚΑΘΑΡΟ
ΑΓΓΛΙΑ	505.440	486.000
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	92.560	89.000
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	313.640	294.960
ΤΟΥΡΚΙΑ	112.320	108.000
ΚΑΝΑΔΑΣ	37.440	36.000
ΣΥΝΟΛΟ	1.061.400	1.013.960

3. CORVES *

ΧΩΡΑ	ΜΙΚΤΟ	ΚΑΘΑΡΟ
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	337.480	324.500
ΑΓΓΛΙΑ	228.800	220.000
ΕΛΒΕΤΙΑ	10.400	10.000
TRINIDAD	33.280	32.000
ΚΥΠΡΟΣ	2.080	2.000
ΒΕΛΓΙΟ	26.000	25.000
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	62.400	60.000
ΠΟΛΩΝΙΑ	1.768	1.700
ΣΥΝΟΛΟ	702.200	675.200

4. ΜΕΛΙΣΣΕΙΔΗΣ *

ΧΩΡΑ	ΜΙΚΤΟ	ΚΑΘΑΡΟ
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	606.708	583.680
ΑΓΓΛΙΑ	41.408	40.000
ΠΟΛΩΝΙΑ	23.809	23.000
ΣΥΝΟΛΟ	671.925	646.680

* Εκτελωνιστές Β. Κελλάρης...

5. ΓΙΩΜΠΡΕΣ ΝΕΜΕΑ **

Για το συσκευαστήριο Γιωμπρές Νεμέας , η εξαγωγή, για στους χώρες συνολικά είναι 1.258.871 τόνοι.

6. KOSYS ***

Για την εταιρεία KOSYS, η εξαγωγή, για στους χώρες συνολικά είναι 756.721 τόνοι.

Συνολικά για όλα τα συσκευαστήρια ανέρχονται σε 5.677.735 τόνοι καθαρό βάρος.

** Γιωμπρές Νεμέας

*** KOSYS A.S.E.

Για το 2005

1. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ *

ΧΩΡΑ	ΜΙΚΤΟ	ΚΑΘΑΡΟ
ΑΓΓΛΙΑ	410.286	394.128
ΤΟΥΡΚΙΑ	62.400	60.000
ΒΕΛΓΙΟ	38.480	37.000
ΚΑΝΑΔΑΣ	118.993	76.092
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	41.600	40.000
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	41.600	40.000
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	71.236	84.480
ΣΥΝΟΛΟ	784.595	731.700

2. ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ-ΚΑΚΑΒΕΤΣΟΣ *

ΧΩΡΑ	ΜΙΚΤΟ	ΚΑΘΑΡΟ
ΑΓΓΛΙΑ	336.960	324.000
ΚΥΠΡΟΣ	3.120	3.000
ΤΟΥΡΚΙΑ	18.720	18.000
ΚΑΝΑΔΑΣ	18.720	18.000
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	152.520	146.684
ΣΥΝΟΛΟ	530.040	509.684

3. CORVES *

ΧΩΡΑ	ΜΙΚΤΟ	ΚΑΘΑΡΟ
ΑΓΓΛΙΑ	8.320	14.000
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	20.800	20.000
ΠΟΛΩΝΙΑ	4.700	4.525
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	37.440	36.000
TRINIDAD	20.800	20.000
ΣΥΝΟΛΟ	92.060	94.525

4. ΜΕΛΙΣΣΕΙΔΗΣ *

ΧΩΡΑ	ΜΙΚΤΟ	ΚΑΘΑΡΟ
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	381.800	366.560
ΒΕΛΓΙΟ	20.800	20.000
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	20.800	20.000
ΤΟΥΡΚΙΑ	20.800	20.000
ΣΥΝΟΛΟ	444.200	426.560

* Εκτελωνιστές Β. Κελλάρης...

5. ΓΙΩΜΠΡΕΣ ΝΕΜΕΑΣ **

Για το συσκευαστήριο Γιωμπρές Νεμέας, η εξαγωγή, για στους χώρες συνολικά είναι 834.612 τόνοι.

6. KOSYS ***

Για την εταιρεία KOSYS, η εξαγωγή, για στους χώρες συνολικά είναι 635.100 τόνοι

Συνολικά για όλα τα συσκευαστήρια ανέρχονται σε 3.232.181 τόνοι καθαρό βάρος.

** Γιωμπρές Νεμέας

*** KOSYS A.S.E.

Για το 2006

1. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ *

ΧΩΡΑ	ΜΙΚΤΟ	ΚΑΘΑΡΟ
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	831.120	80.000
ΤΟΥΡΚΙΑ	852.720	100.000
ΚΑΝΑΔΑΣ	236.243	226.265
ΒΕΛΓΙΟ	25.480	24.500
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	41.600	40.000
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	138.072	126.720
ΑΓΓΛΙΑ	41.600	40.000
ΣΥΝΟΛΟ	1.418.835	637.485

2. ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ-ΚΑΚΑΒΕΤΣΟΣ *

ΧΩΡΑ	ΜΙΚΤΟ	ΚΑΘΑΡΟ
ΑΓΓΛΙΑ	671.424	645.600
ΚΑΝΑΔΑΣ	37.440	36.000
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	93.600	90.000
ΚΥΠΡΟΣ	1.040	1.000
ΣΥΝΟΛΟ	803.504	772.600

3. CORVES *

ΧΩΡΑ	ΜΙΚΤΟ	ΚΑΘΑΡΟ
TRINIDAD	62.600	60.000
ΤΟΥΡΚΙΑ	64.556	62.000
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	18.720	18.000
ΑΓΓΛΙΑ	-	6.000
ΠΟΛΩΝΙΑ	10.400	10.000
ΣΥΝΟΛΟ	156.276	156.000

4. ΜΕΛΙΣΣΕΙΔΗΣ *

ΧΩΡΑ	ΜΙΚΤΟ	ΚΑΘΑΡΟ
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	456.000	437.760
ΤΟΥΡΚΙΑ	83.120	80.000
ΠΟΛΩΝΟ	62.400	60.000
ΒΕΛΓΙΟ	20.800	20.000
ΑΓΓΛΙΑ	430.300	413.750
ΣΥΝΟΛΟ	1.052.620	1.011.510

* Εκτελωνιστές Β. Κελλάρης...

5. ΓΙΩΜΠΡΕΣ ΝΕΜΕΑΣ **

Για το συσκευαστήριο Γιωμπρές Νεμέας, η εξαγωγή, για στους χώρες συνολικά είναι 1.145.309 τόνοι.

6. KOSYS***

Για την εταιρεία KOSYS, η εξαγωγή, για στους χώρες συνολικά είναι 760.100 τόνοι.

Συνολικά για όλα τα συσκευαστήρια ανέρχονται σε 4.483.004 τόνοι καθαρό βάρος.

** Γιωμπρές Νεμέας

*** KOSYS A.S.E.

Για το 2007

1. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ *

ΧΩΡΑ	ΜΙΚΤΟ	ΚΑΘΑΡΟ
ΤΟΥΡΚΙΑ	145.040	140.000
ΑΓΓΛΙΑ	559.440	540.000
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	253.603	233.735
ΠΟΛΩΝΙΑ	20.720	20.000
ΚΑΝΑΔΑΣ	117.693	112.809
ΒΕΛΓΙΟ	12.950	12.500
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	165.760	160.000
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	82.880	80.000
ΣΥΝΟΛΟ	2.454.582	1.199.044

2. ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ-ΚΑΚΑΒΕΤΣΟΣ *

ΧΩΡΑ	ΜΙΚΤΟ	ΚΑΘΑΡΟ
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	244.322	234.925
ΑΓΓΛΙΑ	411.840	396.000
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	18.720	18.000
ΚΥΠΡΟΣ	1.560	1.500
ΣΥΝΟΛΟ	676.442	650.425

3. CORVES *

ΧΩΡΑ	ΜΙΚΤΟ	ΚΑΘΑΡΟ
TRINIDAD	63.000	60.000
ΑΓΓΛΙΑ	-	15.000
ΤΟΥΡΚΙΑ	105.940	274.560
Η.Π.Α	8.320	8.000
ΣΥΝΟΛΟ	177.260	357.560

4. ΜΕΛΙΣΣΕΙΔΗΣ *

ΧΩΡΑ	ΜΙΚΤΟ	ΚΑΘΑΡΟ
ΚΑΝΑΔΑΣ	20.720	20.000
ΤΟΥΡΚΙΑ	41.440	40.000
ΑΓΓΛΙΑ	372.960	360.000
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	327.096	315.360
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	20.720	20.000
ΒΕΛΓΙΟ	20.720	20.000
ΣΥΝΟΛΟ	803.656	775.360

* Εκτελωνιστές Β. Κελλάρης

5. ΓΙΩΜΠΡΕΣ ΝΕΜΕΑΣ **

Για το συσκευαστήριο Γιωμπρές Νεμέας, η εξαγωγή, για στους χώρες συνολικά είναι 838.279 τόνοι.

6. KOSYS ***

Για την εταιρεία KOSYS, η εξαγωγή, για στους χώρες συνολικά είναι 597.250 τόνοι.

Συνολικά για όλα τα συσκευαστήρια ανέρχονται σε 4.417.918 τόνοι καθαρό βάρος.

Να σημειώσουμε ότι υπάρχει μια ποσότητα σταφίδας η οποία δεν περνάει από το τελωνείο του Κιάτου αλλά από το τελωνείο στους Πάτρας.

Στον παρακάτω πίνακα βλέπουμε στους εξαγωγές τα τελευταία εννιά χρόνια με βάση την εταιρεία S.K.O.S A.S.E. *1

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΝΑ ΣΤΑΦΙΔΙΚΟ ΕΤΟΣ

ΣΤΑΦΙΔΙΚΟ ΕΤΟΣ	ΚΙΑΤΟ	ΝΕΜΕΑ	ΣΥΝΟΛΟ
1999-2000	4.029.752	1.179.723	5.209.475
2000-2001	3.357.226	1.085.285	4.442.511
2001-2002	3.658.876	1.047.114	4.705.990
2002-2003	1.803.885	589.665	2.393.550
2003-2004	4.318.909	1.304.909	5.623.818
2004-2005	4.721.479	1.258.871	5.980.350
2005-2006	3.553.568	834.612	4.388.180
2006-2007	4.222.763	1.145.309	5.368.072
2007-2008	2.452.580	838.279	3.290.859

Πίνακας 5 Σταφιδικά Έτη 1999-2008

** Γιωμπρές Νεμέας

*** KOSYS A.S.E

*1 S.K.O.S. A.S.E.

2. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

2.1. ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΕΞΑΓΩΓΩΝ

Μέχρι τώρα δεν υπάρχει συντονισμός των μεταποιητικών φορέων εξαγωγής καθότι κάθε μονάδα διακινεί την σταφίδα με ελεύθερη διαπραγμάτευση.

Μεγάλες ποσότητες στέλνουμε στην Αγγλία, στην Ολλανδία ενώ στους μικρότερες ποσότητες στην Κύπρο, στους Η.Π.Α. και στην Ελβετία.

2.2 ΥΨΗΛΟ ΚΟΣΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Το μεγάλο κόστος οφείλεται κυρίως στους εξής λόγους:

- Πολυτεμαχισμός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.
- Μικρός κλήρος.
- Ακριβά λιπάσματα, φυτοφάρμακα κ.λ.π.
- Υψηλές τιμές στα χρησιμοποιούμενα ημερομίσθια των εργατών.
- Τιμές καυσίμων.
- Κόστος αρδεύσεων.
- Κόστος εγκατάστασης φυτειών. {τεχνική βροχή, υποστρώσεις, κάλυψη με αντιχαλαζικά δίκτυα}

3. ΟΙ ΕΞΑΓΩΓΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΗΣ ΣΤΑΦΙΔΑΣ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

Το 2003 οι τέσσερις ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών του Νομού Κορινθίας, οι οποίες αυτές είναι Ε.Α.Σ. Κιάτου, Ε.Α.Σ. Ξυλοκάστρου, Ε.Α.Σ. Κορινθίας, Ε.Α.Σ. Νεμέας, συνεργάστηκαν, χωρίς στους να αφήσουν την έδρα στους και ίδρυσαν μια ανώνυμη συνεταιριστική εταιρεία με την επωνυμία ΚΟΣΥΣ Α.Σ.Ε. Αυτό έγινε για να έχει η σταφίδα το δικό τους εργοστάσιο τυποποίησης.

Η διαδικασία παραλαβής πρώτης ύλης μπορεί να γίνει από τους ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών και μπορεί να αποθηκευτούν στους χώρους των ενώσεων και εν συνεχεία να μεταφερθούν στο εργοστάσιο ΚΟΣΥΣ ή ο κάθε μεμονωμένος παραγωγός να την φέρει κατευθείαν στο εργοστάσιο ΚΟΣΥΣ.

Εικόνα 5 ΚΟΣΥΣ Α.Σ.Ε.

Όταν φθάνει η σταφίδα στο εργοστάσιο ζυγίζεται και παραλαμβάνεται από τον υπεύθυνο αποθήκης. Αρχικά τοποθετείται ανάλογα με την ποιότητα μέσα στον αποθηκευτικό χώρο. Κατόπιν μπαίνει στην διαδικασία καθαρισμού από πέτρες και γενικά από ξένες ύλες, δηλαδή πρώτα ένας χειριστής κλάρκ αδειάζει την σταφίδα μέσα στον τροφοδοτή, λίγο πριν φύγει από τον τροφοδοτή περνάει από τον σπαστήρα ο οποίος έχει σαν λειτουργία να σπάει τη σταφίδα από σβώλους. Φεύγοντας από τον σπαστήρα με μεταφορική ταινία πηγαίνει σε ένα σύστημα που παράγει αέρα και καθαρίζει την σταφίδα από τις ξένες ύλες. Εν συνεχεία περνάει από διαφόρων μεγεθών κόσκινα και ταυτόχρονα συνεχίζεται η λειτουργία του αέρα. Με μεταφορική ταινία πηγαίνει η σταφίδα σε πλυντήριο για να καθαριστεί από πέτρες και μετά περνάει η σταφίδα από το μηχάνημα της κοπτικής όπου απαλλάσσεται από τον μίσχο. Ξανά περνάει από κόσκινο και αέρα και πηγαίνει στην ταινία διαλογής όπου κάποιες εργάτριες καθαρίζουν τυχόν ξένες ύλες που

έχουν μείνει. Με μεταφορική ταινία πηγαίνει στο γεμιστικό μηχάνημα για να γεμίσουν τα κιβώτια τα οποία μετά ζυγίζονται και τέλος, περνάει από το μηχάνημα το οποίο σφραγίζει τα κιβώτια με ταινία και ένας εργάτης τοποθετεί τα κιβώτια σε παλέτες και είναι έτοιμα να φορτωθούν σε φορτηγά.

Να σημειώσουμε ότι το τελικό προϊόν εξαρτάται κατά βάση από την ποιότητα της πρώτης ύλης.

Επίσης η παραλαβή, η διαδικασία παραγωγής και η μεταφορά του προϊόντος γίνονται με βάση των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πρέπει να προσθέσουμε επίσης ότι ο συνεταιρισμός εξυπηρετεί τα συμφέροντα των αγροτών. Με την δημιουργία του KOSYS μπόρεσαν να διαπραγματευτούν καλύτερους όρους πάνω στην αγορά και στην διακίνηση έναντι των άλλων ιδιωτικών επιχειρήσεων οι οποίοι μέσα στις τιμές αγοράς και πωλήσεις συμπεριλαμβάνουν και τα έξοδα τους.

Ο κάθε ιδιώτης μεταποιητής πλην την KOSYS έχει δημιουργήσει τα τελευταία χρόνια την δική του ομάδα παραγωγών η οποία του προμηθεύει σταφίδα κάθε έτος. Μπορούν όμως πέρα από την ομάδα τους να παραλάβουν σταφίδα και από παραγωγούς που δεν ανήκουν στην ομάδα. Εδώ στην Κορινθία έχουμε πέντε ιδιώτες μεταποιητές και αυτοί ονομαστικά είναι Παπαβασιλείου, Φραγκόπουλος – Κακαβέτσος, CORVES, Μελισσεΐδης και το Γιωμπρές Νεμέας.

Να σημειώσουμε ότι και η κάθε μια ένωση έχει τη δικιά της ομάδα παραγωγών.

Τέλος πρέπει να πούμε ότι ο κάθε παραγωγός έχει το δικαίωμα επιλογής.

Μπορούν να διαλέξουν αν θέλουν να ανήκουν σε ομάδα παραγωγών ή να είναι ανεξάρτητοι και να πωλούν ελεύθερα την σταφίδα τους είτε σε ιδιώτες είτε στο KOSYS είτε στις ενώσεις.

4. Η ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΗ ΣΤΑΦΙΔΑ ΣΤΗΝ Ε.Ε.

Η είσοδος της Ελλάδος στην Ε.Ε. ήταν ένα γεγονός που σηματοδότησε καίρια το μέλλον της σταφίδας, για αυτό και έπρεπε να γίνουν προηγουμένως κάποιοι χειρισμοί, οι οποίοι, θα προστάτευαν το αγροτικό αυτό προϊόν από τον Ευρωπαϊκό και διεθνή ανταγωνισμό. Έτσι, το 1981 συνεστήθη «ειδική επιτροπή αντιμετώπισης των δυσκολιών» η οποία απαρτίστηκε από τους σταφιδέμπορους Κουνινιώτη και Διαλυνά. Ο πρώτος συμμετείχε ως πρόεδρος της ενώσεως εξαγωγέων Κορινθιακής Σταφίδας και ο δεύτερος ως πρόεδρος της ενώσεως εξαγωγέων σουλτανίνας. Οι εν λόγω παρέδωσαν στους υπουργούς Εμπορίου Γ. Παναγιωτόπουλο και Γεωργίας Ιωάννη Μπούτο, σχέδιο που έγινε αμέσως αποδεκτό και υπεβλήθη στην Κυβέρνηση προς έγκριση και στήριξη. Αποτέλεσμα ήταν να εμφανιστεί η χώρα με επιτυχία προ των πυλών της Ε.Ε., με μηδενικά αποθέματα σταφίδας και υψηλή τιμή πρώτης ύλης. Η εξέλιξη αυτή ήταν πολύ σημαντική, διότι η Ελλάδα πέτυχε από την Ε.Ε. τον καθορισμό τιμής για τη σταφίδα, πολύ μεγαλύτερης από τον διπλάσιο της υπάρχουσας τιμής και ταυτόχρονα, εξασφάλισε το πλεονέκτημα των επιδοτήσεων. Η προσπάθεια της Ε.Ε. να προστατεύσει της μοναδικής Ευρωπαϊκής παραγωγής μαύρη σταφίδα, εκφράστηκε με τη θέσπιση κατώτατης τιμής εισαγωγής στις εισαγόμενες από άλλες χώρες σταφίδες. Τα μέτρα, όμως, αυτά εφαρμόστηκαν με χαλαρότητα, αφού στην ουσία δεν υπήρχε έλεγχος και διαρκώς καταστρατηγούνταν, με αποτέλεσμα οι ελληνικές σταφίδες να βρίσκονται σε μειονεκτικότερη θέση, έναντι των άλλων και τελικά, τα μέτρα αυτά να καταργηθούν.

Το 1987 εκπονήθηκε από την Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος μία μελέτη, που έγινε σε ένα δείγμα μικρών και μεγάλων επιχειρήσεων του σταφιδικού κλάδου, από την οποία προκύπτουν ενδιαφέροντα στοιχεία για την κατάσταση του σταφιδεμπορίου και της σταφιδοπαραγωγής το έτος αυτό. Συγκεκριμένα διαπιστώθηκε, ότι με την ένταξη της Ελλάδος στην Ε.Ε. και την υπαγωγή της σταφίδας στο κοινοτικό καθεστώς Κοινής Οργάνωσης της Αγοράς, ρυθμιστική η προστασία της. Δηλαδή, καθοριστική η κατώτερη τιμή, ενισχύθηκαν οι μεταποιητές και οι οργανισμοί συγκέντρωσης, προλήφθηκε η παροχή χρηματικής αντιστάθμισης στους οργανισμούς συγκέντρωσης, σε περίπτωση, που οι μεταποιητές θα αγόραζαν σε χαμηλότερη τιμή εισαγωγής σταφίδων από τρίτες χώρες, για την προστασία από τον ανταγωνισμό των χωρών αυτών. Διαπιστώθηκε, ότι μεγάλο ανταγωνισμό αντιμετώπιζε το ελληνικό προϊόν κυρίως από την Τουρκία, το Ιράν και της Η.Π.Α. και ότι οι εκτάσεις σταφιδάμπελων παρουσίαζαν μικρή, αλλά συνεχή τάση μείωσης.

Προβλήματα παρουσίαζαν και οι εξαγωγές προς την Αγγλία, διότι στα διάφορα σκευάσματα άρχισε να γίνεται υποκατάσταση στη χρήση της κορινθιακής με σουλτανίνα. Η εγχώρια κατανάλωση ήταν μικρή, ενώ λειτουργούσαν υπέρ σύγχρονες μεταποιητικές μονάδες με αυτόματο τεχνολογικό εξοπλισμό, αλλά το σύνολο της παραγωγικής δυναμικότητας υπερκάλυπτε τις ανάγκες της χώρας.

Υπήρχε ανάγκη αναφύτευσης πολλών σταφιδοφυτειών, που προσβλήθηκαν από φυλλοξήρα ή ήταν γερασμένες και τέλος, διαπιστώθηκε, ότι έπρεπε να καταβληθούν συντονισμένες προσπάθειες, από τους Έλληνες σταφιδεμπόρους και μεταποιητές, για τη βελτίωση της ποιότητας και της συσκευασίας και για την κατάκτηση νέων αγορών τόσο στην Κοινότητα, όσο και των τρίτων χωρών, ώστε να αντιμετωπισθεί ο ανταγωνισμός.

Στην μελέτη της Εμπορικής Τράπεζας, που προαναφέραμε, γίνεται λόγος, και για την υποκατάσταση στη χρήση της κορινθιακής σταφίδας με την σουλτανίνα. Κατά τη δεκαετία 1960 η παραγωγή σουλτανίνας αυξανόταν συνέχεια, σε σχέση με την παγκόσμια ζήτηση και αυτό είχε σαν συνέπεια τη μείωση των τιμών. Η κατάσταση αυτή δημιούργησε πολλά οικονομικά προβλήματα στις παραγωγούς χώρες και για την αντιμετώπιση της δημιουργήθηκε μια άτυπη διεθνής Συντονιστική Επιτροπή, με την συμμετοχή όλων παραγωγών χωρών { Ελλάδα, Τουρκία, Η.Π.Α., Αυστραλία, Ιράν, Χίλης, και Ν. Αφρικής}, η οποία, με την πάροδο του χρόνου, καθιερώθηκε και επίσημα και συνέβαλε καθοριστικά στη συγκράτηση των τιμών.

5. Η ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΗ ΣΤΑΦΙΔΑ ΣΤΟΝ 21ο ΑΙΩΝΑ

Καθώς, όμως έχουμε μπει στον 21ο αιώνα, παρατηρούμε κάποια σημαντικά προβλήματα.

Δυστυχώς στην Κορινθία οι εκτάσεις, όπου καλλιεργείται η Κορινθιακή Σταφίδα, μειώνονται. Πολλές εκτάσεις αντικαθίστανται με την Σουλτανίνα διότι εξάγεται σε μεγαλύτερο ποσοστό νωπή και είναι ένας καρπός χωρίς κουκούτσι και για αυτό το λόγο έρχεται πρώτο σε προτίμηση από τους καταναλωτές.

Από την έναρξη της περιόδου 1/9/2008 που αρχίζει η διακίνηση ξηρής σταφίδας εσοδείας έτους 2008 και εφεξής, δεν επιτρέπεται καμία παρακράτηση ποιοτικής διαλογής από τους παραγωγούς και μεταποιητές, που πραγματοποιούσαν βάσει αντίστοιχων διατάξεων των αποφάσεων που καταργούνται με το άρθρο 3.*

Πριν την κατάργηση του Παρακρατήματος οι μεταποιητές υποχρεούνταν να μην μεταποιούν μια ποσότητα σταφίδας ίσης με ένα ποσοστό επί των αγοραζομένων ποσοτήτων, καθοριζόμενο ανά περίοδο εμπορίας από το Υπουργείο Γεωργίας. Αυτή η ποσότητα λοιπόν της σταφίδας ονομαζόταν μεταποιητικό παρακράτημα σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1821/1999 της Επιτροπής και ορίζεται για την περίοδο 1999-2000 σε ποσοστό 15%. Το μέτρο αυτό απόσκοπούσε στην εξασφάλιση μεταποιημένου προϊόντος βελτιωμένης ποιότητας και κατάλληλου για ανθρώπινη κατανάλωση.

Επίσης οι παραγωγοί υποχρεούνταν να μην παραδίδουν στους μεταποιητές για μεταποίηση, μια ποσότητα σταφίδας επί του παραγόμενου εμπορεύσιμου προϊόντος, με σκοπό την εξασφάλιση παραγωγής προϊόντος κατάλληλου για μεταποίηση. Η ποσότητα αυτή της σταφίδας ονομάζεται παραγωγικό ποιητικό παρακράτημα και καθορίζεται σε 6% επί του παραγόμενου εμπορεύσιμου σταφιδόκαρπου σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1621/99 της Επιτροπής.**

Η τιμή της σταφίδας δεν είναι σταθερή. Οι παραγωγοί διαπραγματεύουν ελεύθερα την τιμή της σταφίδας. Φέτος η τιμή της κυμαινόταν στο 1,10 € / κιλό. Θεωρείται καλή τιμή, εφόσον υπάρχει και η ενιαία ενίσχυση, που προβλέπεται να δίνεται μέχρι το 2013. Η ενιαία ενίσχυση {η επιδότηση} μέχρι το 2006 μετρούταν με το στρέμμα και η τιμή κυμαινόταν 330-340 € ανά στρέμμα. Μετά το 2006 η Ευρωπαϊκή Ένωση μέτρησε τα τελευταία πέντε χρόνια και έβγαλε ένα μέσο όρο και με βάση αυτόν τον μέσο όρο παίρνουν οι αγρότες την ενιαία ενίσχυση κάθε χρόνο από το 2006 και μέχρι το 2013.

Η οριστική εγκατάλειψη που δινόταν μέχρι το 1990 δεν ισχύει πλέον καθώς επίσης δεν ισχύει και η αντικατάσταση εκτάσεων Κορινθιακής που ήταν εγκατεστημένες σε ελληνικό υποκείμενο που επιδοτούνταν με 1.200 € μέχρι το 2006. {χρησιμοποιούνται μόνο αμερικάνικα και γαλλικά υποκείμενα}

Η διάθεση του προϊόντος μέχρι το 2006 γινόταν με συμβάσεις μεταξύ παραγωγών-μεταποιητών που γινόταν μέχρι 1/8 εκάστου έτους.

Οι αιτήσεις για την εγγραφή στη Βάση Δεδομένων μέχρι 1/8 γινόταν στις Διευθύνσεις Γεωργίας.

*Πηγή: Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας Τεύχος δεύτερο Αρ. Φύλλου 2033 άρθρο 2

**Πηγή: Ελληνική Δημοκρατία Υπουργείο Γεωργίας Αθήνα 04/11/1999

Η παράδοση της σταφίδας στους μεταποιητές μέχρι 30/11.

Οι Αιτήσεις για την Οικονομική Ενίσχυση στις Διευθύνσεις Γεωργίας μέχρι 31/12.

Η διαδικασία όμως αυτή αντικαταστάθηκε με ένταξη στην ενιαία ενίσχυση και με τα δικαιώματα που εκδόθηκαν από τον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. για κάθε παραγωγό. *

Παρ' όλα αυτά, υπάρχει καλύτερη μεθοδική οργάνωση στην παραγωγή και στο εμπόριο.

Μια σημαντική σημείωση είναι ότι πλέον οι παραγωγοί έχουν την δυνατότητα διαλογής. Δηλαδή μπορούν να διαλέξουν αν θέλουν να ανήκουν σε ομάδα παραγωγών ή να είναι ανεξάρτητοι και να πουλούν την σταφίδα μόνοι τους στις εταιρείες.

Επίσης, όποιος αγρότης έχει υποστεί ζημιά από βροχόπτωση ή από χαλαζόπτωση για παράδειγμα αποζημιώνεται από τον ΕΛΓΑ. Η διαδικασία έχει ως εξής ο αγρότης κάνει αίτηση ότι έχει υποστεί ζημιά, ο ΕΛΓΑ στέλνει γεωπόνο για να κάνει την εκτίμηση της ζημιάς και αναλόγως τι ζημιά έχει υποστεί ο αγρότης θα εισπράξει και τη ανάλογη αποζημίωση. Βεβαία ο αγρότης έχει το δικαίωμα να κάνει ένσταση. Σημειώνουμε ότι μέσα σε τρία χρόνια ο αγρότης θα έχει εισπράξει την αποζημίωση

Οι Έλληνες εξαγωγείς σταφίδας έχουν υποβάλλει επανειλημμένα προτάσεις για οργανωμένη εξαγωγική πολιτική, που βασίζεται σ' ένα μακρόπνοο πρόγραμμα, το οποίο θα στηρίζεται στη διαφήμιση του προϊόντος και θα υπενθυμίζει στον καταναλωτή τα πλεονεκτήματά του. Επίσης, εισηγήθηκαν τον εκσυγχρονισμό των καλλιεργειών δια της αντικατάστασης των κλημάτων με αντιφυλλοξερικά και χωρίς κουκούτσι φυτά. Με τα μέτρα αυτά προβλέπεται μείωση του κόστους παραγωγής και ελαχιστοποίηση του κινδύνου της φυλλοξήρας.

*Πηγή: πίνακας ΔΙΚ/ΚΩΝ-ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ φακέλου πληρωμής Ο.Π. ή μεμονωμένου παραγωγού, για στρεμ. Ενίσχυση σταφίδων

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Το υψηλό κόστος παραγωγής και η χαμηλή τιμή διάθεσης έχει ως αποτέλεσμα κάθε χρόνο να μειώνονται οι εκτάσεις της Κορινθιακής Σταφίδας και να αντικαθίστανται με άλλες καλλιέργειες και ειδικά στις εκτάσεις που είναι κατάλληλες για αμπελώνες με Σουλτανίνα, διότι το μεγαλύτερο ποσοστό της πηγαίνει ως επιτραπέζια για εξαγωγή και εσωτερική κατανάλωση.

Ο πολυτεμαχισμός στις εκτάσεις που καλλιεργούνται με Κορινθιακή Σταφίδα δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί με τον αναδασμό γιατί δεν βοηθάει το ανάγλυφο του εδάφους. Η μόνη πιστευόμενη λύση στο πρόβλημα είναι η ανταλλαγή μεταξύ αγροτών ώστε να έχουμε συγκέντρωση των τεμαχίων. Υπάρχει και προβλέπεται νομοθεσία που διευκολύνει την ανταλλαγή Ν. 3194/55 με φορολογικές διευκολύνσεις.

Ο μικρός κλήρος αντιμετωπίζεται, με την μείωση του αγροτικού πληθυσμού και την αξιοποίηση σχολαζουσών εκτάσεων.

Για το πετρέλαιο έχει θεσπιστεί επιδότηση, αλλά καλύτερα θα ήταν αυτή η επιδότηση να ήταν πιο ουσιαστική.

Για τα φυτοφάρμακα και τα λιπάσματα δυστυχώς δεν μπορεί να γίνει κάτι, γιατί ανήκουν σε εμπορικές εταιρείες και αυτές καθορίζουν τις τιμές.

Η άρδευση γίνεται κυρίως από γεωτρήσεις. Υπάρχουν γεωτρήσεις ιδιωτικές για ίδια χρήση, γεωτρήσεις από ομάδα αγροτών, γεωτρήσεις ιδιωτικές που πουλάνε νερό με την ώρα και γεωτρήσεις οι οποίες ανήκουν σε συνεταιρισμούς. Η τιμή διαμορφώνεται ανάλογα με τις ανάγκες. Για παράδειγμα όταν υπάρχει έλλειψη νερού ή ξηρασία το κόστος ανεβαίνει. Επίσης την τιμή την καθορίζει και το τιμολόγιο της ΔΕΗ.

Η χαμηλή τιμή πώλησης του προϊόντος σε συνδυασμό με την συνεχή αύξηση των λιπασμάτων, των φαρμάκων και των καυσίμων έχουν ως αποτέλεσμα να εξοπλιστούν οι αγρότες με τα τελευταία μηχανήματα και εργαλεία, { π.χ. από το χειροκίνητο ψαλίδι του κλαδέματος με μηχανικά ψαλίδια αέρος στα ηλεκτρικά με επαναφορτιζόμενες μπαταρίες }, αποφεύγοντας τα ξένα εργατικά χέρια.

Για να καλύψει το κόστος παραγωγής έχει θεσπιστεί η ενιαία ενίσχυση προς βοήθεια των αγροτών.

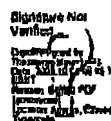
Μια άλλη βοήθεια είναι και η κατάργηση του παρακρατήματος, δηλαδή του μεταποιητικού παρακρατήματος και του παραγωγικού παρακρατήματος {15% μεταποιητικό παρακράτημα, 8% παραγωγικό παρακράτημα}.

Εν κατακλείδι, θα πρέπει να διασωθεί η καλλιέργεια της Κορινθιακής Σταφίδας διότι καλλιεργείται σήμερα σε εκτάσεις που είναι κατάλληλες μόνο για Κορινθιακή Σταφίδα.

Έχει όμως τοπικό και εθνικό συναισθηματικό δεσμό το προϊόν αυτό και πρέπει να διασωθεί με κάθε θυσία.

Να μην ξεχνάμε ότι στήριξε την Εθνική Οικονομία μετά την απελευθέρωση με το 85% της παραγωγής να πηγαίνει για εξαγωγή, καθώς επίσης επειδή είναι πλούσιο σε θρεπτικές ουσίες καταναλώνονταν ως φαγητό στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο από παιδιά και φαντάρους.

ΕΠΙΣΥΝΑΙΤΟΜΕΝΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

29153

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 2033

2 Οκτωβρίου 2008

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- 1 Μετάταξη υπαλλήλου σε κενή οργανική θέση του κλάδου ΔΕ3 Πληροφορικής της Βουλής.
- 2 Μετάταξη υπαλλήλου σε προσωποπαγή θέση στον κλάδο ΔΕ1 Διοικητικό - Λογιστικό της Βουλής.
- 3 Μετάταξη υπαλλήλου σε προσωποπαγή θέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου στη Βουλή των Ελλήνων.
- 4 Μετατάξεις υπαλλήλων σε κενές οργανικές θέσεις ή σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις κλάδων της Βουλής.
- 5 Διαρισμός υπαλλήλων σε κενές οργανικές θέσεις ή σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις κλάδων της Βουλής.
- 6 Ανάκληση απόφασης Πολιτογράφησης Ομόγενούς αλλοδαπού ΠΑΣΧΟ ΚΥΡΙΑΚΟ του ΘΩΜΑ.
- 7 Κατάταξη υπαλλήλου σε συνιστώμενη (προσωποπαγή) θέση ειδικότητας ΔΕ Πληρωμάτων Ασθενοφόρων.
- 8 Ρυθμίσεις διακίνησης σταφίδας εσοδείας έτους 2008 και επεξεύς.
- 9 Μετατροπή της Δημοτικής Επιχείρησης Ανάπτυξης Μαργαριτίου (ΔΕΑΜ) σε κοινωφελή επιχείρηση με την επωνυμία «Δημοτική Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Μαργαριτίου» (ΔΗΚΕΜ).
- 10 Μετάταξη υπαλλήλου σε ανώτερω Εκπαιδευτική βαθμίδα της κατηγορίας ΔΕ Ηλεκτρολόγων σε συνιστώμενη προσωποπαγή θέση, με δέσμευση κενής θέσης μόνιμου προσωπικού.
- 11 Χορήγηση άδειας άσκησης επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού στην ΚΩΝΣΤΑΝΤΕΛΟΠΟΥΛΟΥ ΕΥΤΥΧΙΑ του Χαράλαμπος.
- 12 Χορήγηση άδειας άσκησης επαγγέλματος Φυσικού Νοσοκομείων εκτός της περιοχής των Ιονίων νησιών Ακτινοβολιών στην Παπευτασίακη Μαριάνη - Βασιλική.
- 13 Διόρθωση σφάλματος στην υπ αριθμ. Φ.23028/44708/27.8.2008 απόφαση του Υφυπουργού Εσωτερικών.

(1)

Μετάταξη υπαλλήλου σε κενή οργανική θέση του κλάδου ΔΕ3 Πληροφορικής της Βουλής.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Με την υπ αριθμ. 10300/7478/25.9.2008 απόφαση του Προέδρου της Βουλής και του Υφυπουργού Εσωτερικών, μετατάσσεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 39 της από 25.6.2008 απόφασης Ολομέλειας της Βουλής (συν ΡΟΓ', ΦΕΚ 126/Α'/27.2008) και μετά από γνώμη του Υπηρεσιακού Συμβουλίου για τους υπαλλήλους της Βουλής (πρακτ. 3/22.9.2008), η Αγκαία Σαλαγιάννη του Νικολάου, από θέση με Α' βαθμό του κλάδου ΔΕ 38 Προσωπικού Η/Υ του Δήμου Αθηναίων σε κενή οργανική θέση του κλάδου ΔΕ3 Πληροφορικής της Βουλής, ως μόνιμη υπάλληλος, με Α' βαθμό και με πλεόνασμα χρόνου στο βαθμό αυτό την 31.8.2008, 1 έτος, 9 μήνες και 15 ημέρες.

(Αριθμ. εγκρ. δαπάνης Δ/νσεως Οικον. Υποθέσεων της Βουλής: 10305/7483/25.9.2008).

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΣΙΟΥΦΑΣ

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΝΑΚΟΣ

(2)

Μετάταξη υπαλλήλου σε προσωποπαγή θέση στον κλάδο ΔΕ1 Διοικητικό - Λογιστικό της Βουλής.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Με την υπ αριθμ. 10370/7538/26.9.2008 απόφαση του Προέδρου της Βουλής και του Υφυπουργού Εσωτερικών, συστήνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 39 της από 25.6.2008 απόφασης Ολομέλειας της Βουλής (συν ΡΟΓ', ΦΕΚ 126/Α'/27.2008) και μετά από γνώμη του Υπηρεσιακού Συμβουλίου για τους υπαλλήλους της Βουλής (πρακτ. 3/22.9.2008), προσωποπαγής θέση στον κλάδο ΔΕ1 Διοικητικό - Λογιστικό της Βουλής.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ)

29155

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕ

Α. ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ

Σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις δύο (2)	Βαθμός	Πλεονάζων χρόνος μέχρι 31.8.2008 στο βαθμό		
		Έτη	Μήνες	Ημέρες
1. Τριάντης Ευστάθιος του Δημητρίου (Δόκιμος)	Δ'	0	10	22
2. Δραγανίλου Θεοδώρα του Νικολάου (Μόνιμος)	Γ'	2	4	25

Β. ΚΛΑΔΟΣ ΠΒ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Σε συνιστώμενη προσωποπαγή θέση μία (1)	Βαθμός	Πλεονάζων χρόνος μέχρι 31.8.2008 στο βαθμό		
		Έτη	Μήνες	Ημέρες
Πετροπούλου Καλλιόπη - Κωνσταντία του Δημητρίου (Μόνιμος)	Β'	1	2	21

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΕ

ΚΛΑΔΟΣ ΔΕ1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ - ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ

Σε κενή οργανική θέση	Βαθμός	Πλεονάζων χρόνος μέχρι 31.8.2008 στο βαθμό		
		Έτη	Μήνες	Ημέρες
Μπερή Ευαγγελία του Ιωάννη (Μόνιμος)	Γ'	2	3	25

(Αριθμ. εγκρ. δαπάνης Δ/νσεως Οικον. Υποθέσεων της Βουλής 10298/7476/25.9.2008).

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΣΙΟΥΦΑΣ

(6)
Ανάκληση απόφασης Πολιτογράφησης Ομογενούς αλλοδαπού ΠΑΣΧΟ ΚΥΡΙΑΚΟ του ΘΩΜΑ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Με την υπ' αριθμ. Φ.99590/39215/26.9.2008 απόφαση του Υφυπουργού Εσωτερικών, ανακαλείται η υπ' αριθμ. Φ.99590/25236/6.6.2007 απόφασή μας που αφορούσε την πολιτογράφηση του ομογενούς αλλοδαπού ΠΑΣΧΟ ΚΥΡΙΑΚΟ του ΘΩΜΑ και δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθμ. ΦΕΚ 1035/25.6.2007 (τεύχος θ') γιατί παρήλθε η προθεσμία του ενός έτους από την ημερομηνία δημοσίευσης της ως άνω υπουργικής απόφασης, χωρίς ο ανωτέρω να παρουσιασθεί για να δώσει τον όρκο του Έλληνα πολίτη, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 του Κ.Ε.Ι., όπως αυτό τροποποιήθηκε και ισχύει.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΘ. ΝΑΚΟΣ

(7)
Κατάταξη υπαλλήλου σε συνιστώμενη (προσωποπαγή) θέση ειδικότητας ΔΕ Πληρωμάτων Ασθενοφόρων.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Με την υπ' αριθμ. Υ10β/Γ.Π. 79713/26.9.2008 κοινή απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών και του Υφυπουργού Εσωτερικών, η οποία εκδόθηκε σύμφωνα

με τις διατάξεις των παρ. 19, 22 και 23 του άρθρου 9 του ν. 2283/1994 (ΦΕΚ 218/Α'/1994), της παρ. 14 του άρθρου 10 του ν. 3051/2002 (ΦΕΚ 220/Α'/2002) και του άρθρου 20 του ν. 2515/1997, μεταφέρεται ο ΚΩΤΣΗΣ Δημήτριος του Ευαγγέλου, υπάλληλος με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου ειδικότητας Οδηγού της ΕΘΕΛ Α.Ε. στο Κέντρο Υγείας Δελφινακίου, αρμοδιότητας του Γενικού Νοσοκομείου Ιωαννίνων «Γ. ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΑ» και κατατάσσεται σε συνιστώμενη (προσωποπαγή) θέση ειδικότητας ΔΕ Πληρωμάτων Ασθενοφόρων, με την ίδια εργασιακή σχέση, με ταυτόχρονη δέσμευση αντίστοιχης κενής οργανικής θέσης της ανωτέρω υπηρεσίας, ύστερα από αίτησή του.

Ο ανωτέρω υπάλληλος υποχρεούται να παραμείνει για μία δεκαετία στην υπηρεσία που μεταφέρεται (Αριθμ. βεβ. Υ.Δ.Ε. Υπ. Υγείας και Κοινων. Αλληλεγγύης 11619/25.9.2008).

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΩΝΗΣΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
ΚΩΣΤΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Δ. ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ

Αριθμ. 331080 (8)
Ρυθμίσεις διακίνησης σταφίδας εσοδείας έτους 2008 και εφεξής

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) του άρθρου 22 παρ. 3 του ν. 992/1979 «Περί οργάνωσης των διοικητικών υπηρεσιών δια την εφαρμογή της Συνθήκης της Πρόσχωρήσεως της Ελλάδος εις τας Ευρωπαϊκάς Κοινότητες και ρυθμίσεως συναφών θεσμικών και οργανωτικών θεμάτων» (ΦΕΚ Α' 280).

β) του άρθρου 1 παρ. 1, 2 και 3 του ν. 1336/1983 «Εφαρμογή του Κοινού Δεκαίου» (ΦΕΚ Α' 34), όπως η παράγραφος 1 τροποποιήθηκε από το άρθρο 8 παρ. 1 του ν. 1440/1984 «Συμμετοχή της Ελλάδος στο κεφάλαιο, στα αποθεματικά και στις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, στο κεφάλαιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ανθρακός και Χάλυβος και του Οργανισμού Εφοδιασμού EURATOM» (ΦΕΚ Α' 70) και του άρθρου 3, όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 65 του ν.1892/1990 «Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 101).

γ) του άρθρου 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα», όπως η νομοθεσία αυτή κωδικοποιήθηκε και τέθηκε σε ισχύ με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα» (ΦΕΚ Α' 98).

2. Τον Καν.(ΕΚ)1182/2007 του Συμβουλίου «για τη θέσπιση ειδικών κανόνων όσον αφορά τον τομέα των σπυροκηπευτικών, για την τροποποίηση των οδηγιών 2001/112/ΕΚ και 2001/113/ΕΚ και των Κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 827/1968, (ΕΚ) αριθ. 2200/1996, (ΕΚ) αριθ. 2201/1996, (ΕΚ) αριθ. 2826/2000, (ΕΚ) αριθ. 1782/2003 και (ΕΚ) αριθ. 318/2006 και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2202/96» (ΕΕ L 273/17.10.2007), όπως αντικαταστάθηκε από τον Καν.(ΕΚ) 361/2008 του Συμβουλίου «περί

29156

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ)

τροποποίησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των γεωργικών αγορών και ειδικών διατάξεων για ορισμένα γεωργικά προϊόντα («νιασός κανονισμός ΚΟΑ») (ΕΕ L 121/7.5.2006), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

3. Τον Καν.(ΕΚ)1580/2007 της Επιτροπής «για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 2200/1996, (ΕΚ) αριθ. 2204/1996 και (ΕΚ) αριθ. 1182/2007 του Συμβουλίου στον τομέα των οπωροκηπευτικών» (ΕΕ L 350/31.12.2007).

4. Το υπ' αριθμ. 1281/ΕΡ23/2008/8.6.2008 έγγραφο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Ειδικού Γραφείου Κοινοτικού Δικαίου στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

5. Το γεγονός ότι από την εφαρμογή της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1 Σκοπός

Με την παρούσα επιδιώκεται η προσαρμογή του καθεστώτος του παραγωγικού και μεταποιητικού ποιοτικού παρακρατήματος της ξηρής σταφίδας, κορινθιακής και σουλτανίνας, στο νέο καθεστώς που θεσπίστηκε με τους κανονισμούς (ΕΚ) 1782/2003 του Συμβουλίου, 1182/2007 του Συμβουλίου και (ΕΚ) 1580/2007 της Επιτροπής.

Άρθρο 2

Απαγόρευση ποιοτικής παρακράτησης

Από την έναρξη της περιόδου (1.9.2008) που αρχίζει η διακίνηση ξηρής σταφίδας, κορινθιακής και σουλτανίνας, εσοδείας έτους 2008 και εφεξής, δεν επιτρέπεται καμία παρακράτηση ποιοτικής διαλογής από τους παραγωγούς (ποιοτικό παραγωγικό παρακράτημα σταφίδας) και τους μεταποιητές (ποιοτικό μεταποιητικό παρακράτημα σταφίδας), που πραγματοποιούνταν βάσει αντιστοίχων διατάξεων των αποφάσεων που καταργούνται με το άρθρο 3 της παρούσας.

Άρθρο 3

Καταργούμενες Διατάξεις

Για την εφαρμογή της παρούσας καταργούνται οι παρακάτω διατάξεις:

1. Η υπ' αριθμ. 399460/4.11.1999 απόφαση Υπουργού Γεωργίας (ΦΕΚ Β' 2028/18.11.1999) «Καθορισμός φορέα συγκέντρωσης και διαχείρισης μεταποιητικού παρακράτηματος Κορινθιακής σταφίδας», όπως τροποποιήθηκε από την υπ' αριθμ. 213013/28.1.2003 απόφαση Υπουργού Γεωργίας (ΦΕΚ Β' 107/30.1.2003) «Μεταποιητικό ποιοτικό παρακράτημα Κορινθιακής σταφίδας για την περίοδο 2002-2003 και εφεξής».

2. Η υπ' αριθμ. 399461/4.11.1999 απόφαση Υπουργού Γεωργίας (ΦΕΚ Β' 2028/18.11.1999) «Καθορισμός ποσοστού παράδοσης και φορέα συγκέντρωσης και διάθεσης παραγωγικού ποιοτικού παρακράτηματος Κορινθιακής σταφίδας».

3. Η υπ' αριθμ. 382374/1.10.1990 απόφαση Υπουργού Γεωργίας (ΦΕΚ Β' 664/22.10.1990) «Καθορισμός περιεχομένου ποιοτικού παραγωγικού παρακράτηματος 4% στη Σουλτανίνα», όπως τροποποιήθηκε από την υπ' αριθμ. 340747/22.8.1997 απόφαση Υπουργού Γεωργίας (ΦΕΚ Β' 789/29.1997).

4. Η υπ' αριθμ. 382372/1.10.1990 απόφαση Υπουργού Γεωργίας (ΦΕΚ Β' 667/22.10.1990) «Μεταποιητικό ποιοτικό

παρακράτημα 8% Σουλτανίνας», όπως τροποποιήθηκε από την υπ' αριθμ. 398588/13.10.1996 απόφαση Υπουργού Γεωργίας (ΦΕΚ Β' 890/25.10.1996).

5. Η υπ' αριθμ. 391312/22.10.1990 απόφαση Υπουργού Γεωργίας «Καθορισμός φορέα συγκέντρωσης και διάθεσης ποιοτικών παρακρατημάτων σταφίδων σουλτανίνας».

6. Η υπ' αριθμ. 318199/10.2.1996 απόφαση Υπουργού Γεωργίας (ΦΕΚ Β' 127/27.2.1996) «Προϋποθέσεις χορήγησης Πιστοποιητικού Ποιοτικού Ελέγχου εξαγομένης σταφίδας Σουλτανίνας και Κορινθιακής», καθώς και οποιαδήποτε άλλη γενική ή ειδική διάταξη η οποία προβλέπει παρακράτηση παραγωγικού ή μεταποιητικού παρακράτηματος σταφίδας, κορινθιακής ή σουλτανίνας.

Άρθρο 4

Μεταβατική Διάταξη

Οι παραπάνω ρυθμίσεις του Άρθρου 2 δεν εφαρμόζονται στο προϊόν εσοδείας 2007 και προγενέστερα, που βρίσκεται σε απόθεμα την 1.9.2008.

Άρθρο 5

Έναρξη Ισχύος

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 1 Οκτωβρίου 2008

ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΟΝΤΟΣ

Αριθμ. 3024/44630

(9)

Μετατροπή της Δημοτικής Επιχείρησης Ανάπτυξης Μαργαριτίου (ΔΕΑΜ) σε κοινωφελή επιχείρηση με την επωνυμία «Δημοτική Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Μαργαριτίου» (ΔΗΚ.Ε.Μ.).

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις των άρθρων 252-255 του ν. 3463/2006 (ΦΕΚ 114/Α'/8.6.2006).

2. Την υπ' αριθμ. 23302/10.12.2008 (ΦΕΚ 111/Β'/28.1.2008) απόφασή μας «περί μεταβίβασης αρμοδιοτήτων στον Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης Περιφέρειας κ.λπ.».

3. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του «Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα», που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 83/2005 (ΦΕΚ 98/τ.Α') για τον έλεγχο των δαπανών που προκαλούν οι κανονιστικές δικαστικές πράξεις.

4. Την υπ' αριθμ. 27/2008 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Μαργαριτίου, περί μετατροπής της Δημοτικής Επιχείρησης Ανάπτυξης Μαργαριτίου (ΔΕΑΜ), με τροποποίηση του καταστατικού της το οποίο προσαρμόζει στις ανωτέρω διατάξεις του ν. 3463/2006, σε κοινωφελή επιχείρηση με επωνυμία «Δημοτική Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Μαργαριτίου, καθώς και την σχετική οικονομοτεχνική μελέτη βιωσιμότητας της επιχείρησης αυτής, αποφασίζουμε:

Εγκρίνουμε την υπ' αριθμ. 27/2007 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Μαργαριτίου, με την οποία μετατρέπεται η Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Μαργαριτίου σε κοινωφελή δημοτική επιχείρηση με τα κάτωθι στοιχεία:

V B

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1, στοιχείο ε)

1. Η ανεπεξέργαστη σταφίδα σουλτανίνα πρέπει να έχει ληφθεί από σταφύλια των ποικιλιών (cultivars) Vitis Vinifera L., ποικιλία Aργενα.

Η ανεπεξέργαστη κορινθιακή σταφίδα πρέπει να έχει ληφθεί από σταφύλια των ποικιλιών (cultivars) Vitis Vinifera L., ποικιλία μαύρα σταφύλια Κορίνθου.

Η ανεπεξέργαστη σταφίδα moscatel πρέπει να έχει ληφθεί από σταφύλια των ποικιλιών (cultivars) de Vitis Vinifera L., ποικιλία moscatel.

2. Τα νοπιά σταφύλια πρέπει να πληρούν τους ισχύοντες κανόνες, ειδικότερα όσον αφορά τα κατάλοιπα φυτοϋγειονομικών προϊόντων η αποξήρανση πρέπει να πραγματοποιείται χωρίς άμεση επαφή με το έδαφος και με επαρκή προστασία από τα ζώα. Τα νοπιά σταφύλια πρέπει να έχουν καθαριστεί εκ των προτέρων, ενδεχομένως με κοσκίνισμα, ιδίως για να αφαιρεθούν τεμάχια από στελέχη (κοτσάνια).

3. Η ανεπεξέργαστη σταφίδα πρέπει:

1. να είναι ξερή, με περιεκτικότητα σε υγρασία που να μην υπερβαίνει το 31 % για την ποικιλία moscatel και το 14 % για τις λοιπές ποικιλίες.
2. να είναι υγιής, ολόκληρη, με ικανοποιητικό σχήμα και επαρκώς ανεπτυγμένη και να έχει σχεδόν ομοιόμορφο χρώμα.
3. να παρουσιάζει σχεδόν ελαστικό και μαλακό σαρκώδες μέρος, που εμποδίζει τη σκλήρυνση ή την κρυστάλλωση.
4. να είναι απαλλαγμένη από τραυματισμούς οφειλόμενους στους ποδίσκους ή σε ακατάλληλους χειρισμούς.
5. να είναι σχεδόν απαλλαγμένη από μούχλα, σήψη, ζυμώσεις, ή από οποιοδήποτε άλλο ελάττωμα ή αλλοίωση που δύναται να βλάψει την ποιότητα ή την παρουσίαση του προϊόντος, ακόμα και σε μη ενεργό κατάσταση.
6. να είναι σχεδόν απαλλαγμένη από έντομα ή ακάρεα, νεκρά ή ζώντα, ανεξάρτητα από το στάδιο ανάπτυξής τους.
7. να είναι απαλλαγμένη από εμφανή χόματα, μεταλλικά θραύσματα ή άλλες ορυκτές ακαθαρσίες ή ξένα σώματα.
8. να είναι απαλλαγμένη από ορατά ή αόρατα κατάλοιπα προϊόντων επεξεργασίας τοξικά για τον άνθρωπο.
9. να είναι σχεδόν απαλλαγμένη από τεμάχια στελεχών ή άλλων φυτικών υλών που προέρχονται από την άμπελο.
10. να είναι απαλλαγμένη από ξένες οσμές και γεύσεις.
11. να είναι απαλλαγμένη από ιξώδεις ουσίες, ανεξάρτητα από το αίτιο.
12. να αποσπάται ευκόλως όταν ανασύρεται από τον περιέκτη που χρησιμοποιείται για την μεταφορά ή την αποθήκευση.
13. να μεταφέρεται και να αποθηκεύεται σε στοιβαζόμενα πλαστικά κιβώτια, τα οποία να καθαρίζονται πριν από κάθε χρήση.
14. να υπάρχει ομοιογένεια μεγέθους ως εξής:
  - ανεπεξέργαστες κορινθιακές σταφίδες μεγέθους μεταξύ 10 και 14 χιλιοστών και σουλτανίνες: μέγεθος μεταξύ 11 και 4 χιλιοστών,
  - ανεπεξέργαστες σταφίδες moscatel: μέγεθος που δεν υπερβαίνει τις 130 ράγες ανά 100 γραμμάρια.

4. Επιτρέπονται οι ακόλουθες ανοχές:

1. Ανοχές ως προς την ποιότητα

Ελαττώματα	Ανοχές (% του βάρους)
Ανεπεξέργαστη σταφίδα μη ομοιόμορφου χρώματος	12
Ανεπεξέργαστη σταφίδα ανεπαρκώς ώριμη ή ανεπαρκώς ανεπτυγμένη	4

▼B

Ελαττώματα	Ανοχές (% του βάρους)
Ανεπεξέργαστη σταφίδα που παρουσιάζει μούχλα, σήψη ή ζύμωση	4
Ανεπεξέργαστη σταφίδα με ελαττώματα, χτυπήματα ή σχισμές	4
Ανεπεξέργαστη σταφίδα που περιέχει κρυσταλοποιημένη ζάχαρη	10
Ανεπεξέργαστη σταφίδα που παρουσιάζει προσβολές από έντομα, ακάρεα ή άλλα ζωικά παράσιτα	2
Ανεπεξέργαστη σταφίδα που περιέχει ορατά ξένα σώματα φυτικής προέλευσης	1

2. Ανοχές ως προς το μέγεθος

- ανεπεξέργαστη κορινθιακή σταφίδα και σουλτανίνα:
  - 6 % του βάρους, κατ' ανώτατο όριο: ράγες διαμέτρου άνω των 10 χιλιοστών για τις κορινθιακές και των 11 χιλιοστών για τις σουλτανίνες,
  - 2 % του βάρους, κατ' ανώτατο όριο: ράγες διαμέτρου κάτω των 4 χιλιοστών. Η ανοχή αυτή αυξάνεται στο 4 % για την ανεπεξέργαστη σταφίδα που παράγεται στην Αιγιαλεία, στην Κόρινθο ή στα Ιόνια Νησιά.
- ανεπεξέργαστη σταφίδα Moscatel: 10 % από τις ράγες της παρτίδας που δεν πληρούν το όριο.

▼B

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΣΤΑΦΙΔΩΝ

που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο β) τρίτη περίπτωση

1. Ορισμός

Οι σταφίδες πρέπει να προέρχονται από τις ποικιλίες «σουλτανίνα», «moscatel» και από σταφύλια Κορίνθου, που προέρχονται από τη *Vitis vinifera* L.

2. Ελάχιστα χαρακτηριστικά

2.1. Οι σταφίδες πρέπει να είναι:

- ολόκληρες,
- υγιείς: αποκλείονται οι σταφίδες που έχουν προσβληθεί από σήψη ή από τέτοιες αλλοιώσεις που θα μπορούσαν να καταστήσουν τα προϊόντα ακατάλληλα για κατανάλωση,
- απαλλαγμένες από ζώντα έντομα ή ακάρια, ανεξάρτητα από το στάδιο ανάπτυξής τους,
- χωρίς ασυνήθη εξωτερική υγρασία,
- χωρίς ξένη οσμή και γεύση (ελαφρά οσμή SO₂ και ελαφρά οσμή και γεύση ελαίου δεν θεωρούνται ως ασυνήθεις), και με την επιφύλαξη των ανοχών,
- καθαρές, πρακτικά απαλλαγμένες από ορατές ξένες ύλες,
- απαλλαγμένες από ορατά ίχνη προσβολής από έντομα, ακάρια ή άλλα παράσιτα,
- απαλλαγμένες από σήψη,
- χωρίς πράσινες ρώγες ή/και ανεπαρκώς ανεπτυγμένες ρώγες,
- χωρίς τμήματα ποδίσκου,
- χωρίς κοτσάνια, πλην της περίπτωσης των σταφυλιών του τύπου moscatel,
- χωρίς ρώγες που έχουν υποστεί ζημίες (για τις σταφίδες χωρίς γίγαρτα, οι συνήθεις μηχανικές βλάβες που προκύπτουν από τις συνήθεις εργασίες αφαίρεσης των γιγάρτων δεν θεωρούνται ως «ζημία»),
- χωρίς ορατούς κρυστάλλους σακχάρου,
- χωρίς φυτικές ξένες ύλες.

2.2. Οι σταφίδες πρέπει επιπλέον:

- να έχουν παρόμοια χαρακτηριστικά ποικιλίας,
- να έχουν σαφώς καλή γεύση, υφή και καλό τυπικό χρωματισμό,
- να προέρχονται από σαφώς ώριμα σταφύλια,
- να έχουν κοσκινιστεί ή να έχουν ταξινομηθεί κατά μέγεθος,
- μπορούν να εμφανίζουν ελαττώματα εντός των ορίων των ανοχών που εμφανίζονται οι διατάξεις σχετικά με τα όρια ανοχής, υπό τον όρο ότι διατηρούν τα ουσιαστικά χαρακτηριστικά τους όσον αφορά τη γενική όψη, την ποιότητα, τη διατήρηση και την παρουσίαση.

2.3. Η κατάσταση των σταφίδων πρέπει να είναι τέτοια ώστε να μπορούν:

- να αντέχουν στη μεταφορά και στις μεταχειρίσεις και
- να φθάνουν υπό ικανοποιητικές συνθήκες στον τόπο προορισμού.

3. Ποσοστό υγρασίας

Το ποσοστό υγρασίας των σταφίδων δεν πρέπει να είναι κατώτερο από 13 % και ανώτερο από 31 % για τον τύπο Malaga muscatel, 23 % για τις ποικιλίες με γίγαρτα και 18 % για τις ποικιλίες χωρίς γίγαρτα και για τις κορινθιακές.

4. Διατάξεις σχετικά με τα όρια ανοχής

Οι επιτρεπόμενες σε κάθε κιβώτιο ανοχές ποιότητας για τα προϊόντα τα οποία δεν είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις της αναγραφόμενης κατηγορίας είναι οι εξής:

▼B

ΧΩΡΙΣ ΓΙΓΑΡΤΑ

Επιτρεπόμενα ελαττώματα	Ανοχές όσον αφορά τους ελαττωματικούς καρπούς	
	% κατά βάρος	κατ' αριθμό
Τμήμα ποδίσκου (ανά kg)	—	2,00
Κοτσάνια (%)	—	5,00
Πράσινες ρώγες ή/και ανεπαρκώς ανεπτυγμένες ρώγες	4,00	—
Ποσοστό σταφίδων με γίγαρτα στις παρτίδες ποικιλιών χωρίς γίγαρτα	—	1,00
Σημάδια σήψης	4,00	—
Προσβολές εντόμων	1,00	—
Ρώγες που έχουν υποστεί ζημίες	5,00	—
Κρύσταλλοι σακχάρου	15,00	—
Φυτικές ξένες ύλες	0,03	—
Ανόργανες ξένες ύλες	0,01	—

ΜΕ ΓΙΓΑΡΤΑ

Επιτρεπόμενα ελαττώματα	Ανοχές όσον αφορά τους ελαττωματικούς καρπούς	
	% κατά βάρος	κατ' αριθμό
Τμήμα ποδίσκου (σε kg)	—	2,00
Κοτσάνια (%)	—	5,00
Πράσινες ρώγες ή/και ανεπαρκώς ανεπτυγμένες ρώγες	2,00	—
Σημάδια σήψης	4,00	—
Προσβολές από έντομα	1,00	—
Ρώγες που έχουν υποστεί ζημίες	5,00	—
Κρύσταλλοι σακχάρου	15,00	—
Φυτικές ξένες ύλες	0,03	—
Ανόργανες ξένες ύλες	0,01	—

ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΗ ΣΤΑΦΙΔΑ

Επιτρεπόμενα ελαττώματα	Ανοχές όσον αφορά τους ελαττωματικούς καρπούς	
	% κατά βάρος	κατ' αριθμό
Τμήμα ποδίσκου (σε kg)	—	1,00
Κοτσάνια (%)	—	3,00
Πράσινες ρώγες ή/και ανεπαρκώς ανεπτυγμένες ρώγες	1,50	—
Σημάδια σήψης	4,00	—
Προσβολές από έντομα	1,00	—
Ρώγες που έχουν υποστεί ζημίες	3,00	—
Κρύσταλλοι σακχάρου	15,00	—
Φυτικές ξένες ύλες	0,03	—
Ανόργανες ξένες ύλες	0,01	—

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΣΤΑΦΙΔΩΝ

1. Ορισμός

Οι σταφίδες πρέπει να προέρχονται από τις ποικιλίες «σουλτανίνα», «moscatel» και από σταφύλια Κορίνθου, που προέρχονται από τη *Vitis vinifera* L.

2. Ελάχιστα χαρακτηριστικά

2.1: Οι σταφίδες πρέπει να είναι:

- ολόκληρες,
- υγιείς· αποκλείονται οι σταφίδες που έχουν προσβληθεί από σήψη ή από τέτοιες αλλοιώσεις που θα μπορούσαν να καταστήσουν τα προϊόντα ακατάλληλα για κατανάλωση,
- απαλλαγμένες από ζώντα έντομα ή ακάρια, ανεξάρτητα από το στάδιο ανάπτυξής τους,
- χωρίς ασυνήθη εξωτερική υγρασία,
- χωρίς ξένη οσμή και γεύση (ελαφρά οσμή SO₂ και ελαφρά οσμή και γεύση ελαίου δεν θεωρούνται ως ασυνήθεις), και με την επιφύλαξη των ανοχών,
- καθαρές, πρακτικά απαλλαγμένες από ορατές ξένες ύλες,
- απαλλαγμένες από ορατά ίχνη προσβολής από έντονα, ακάρια ή άλλα παράσιτα,
- απαλλαγμένες από σήψη,
- χωρίς πράσινες ρώγες ή/και ανεπαρκώς ανεπτυγμένες ρώγες,
- χωρίς τμήματα ποδίσκου,
- χωρίς κοτσάνια, πλην της περίπτωσης των σταφυλιών του τύπου moscatel,
- χωρίς ρώγες που έχουν υποστεί ζημιές (για τις σταφίδες χωρίς γίγαρτα, οι συνήθεις μηχανικές βλάβες που προκύπτουν από τις συνήθεις εργασίες αφαίρεσης των γιγάρτων δεν θεωρούνται ως «ζημία»),
- χωρίς ορατούς κρυστάλλους σακχάρου,
- χωρίς φυτικές ξένες ύλες.

2.2. Οι σταφίδες πρέπει επιπλέον:

- να έχουν παρόμοια χαρακτηριστικά ποικιλίας,
- να έχουν σαφώς καλή γεύση, υφή και καλό τυπικό χρωματισμό,
- να προέρχονται από σαφώς ώριμα σταφύλια,
- να έχουν κοσκινιστεί ή να έχουν ταξινομηθεί κατά μέγεθος,
- μπορούν να εμφανίζουν ελαττώματα εντός των ορίων των ανοχών που εμφανίζονται οι διατάξεις σχετικά με τα όρια ανοχής, υπό τον όρο ότι διατηρούν τα ουσιαστικά χαρακτηριστικά τους όσον αφορά τη γενική όψη, την ποιότητα, τη διατήρηση και την παρουσίαση.

2.3. Η κατάσταση των σταφίδων πρέπει να είναι τέτοια ώστε να μπορούν:

- να αντέχουν στη μεταφορά και στις μεταχειρίσεις και
- να φθάνουν υπό ικανοποιητικές συνθήκες στον τόπο προορισμού.

3. Ποσοστό υγρασίας

Το ποσοστό υγρασίας των σταφίδων δεν πρέπει να είναι κατώτερο από 13 % και ανώτερο από 31 % για τον τύπο Malaga muscatel, 23 % για τις ποικιλίες με γίγαρτα και 18 % για τις ποικιλίες χωρίς γίγαρτα και για τις κορινθιακές.

4. Διατάξεις σχετικά με τα όρια ανοχής

Οι επιτρεπόμενες σε κάθε καθήκιο ανοχές ποιότητας για τα προϊόντα τα οποία δεν είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις της αναγραφόμενης κατηγορίας είναι οι εξής:

ΧΩΡΙΣ ΓΙΓΑΡΤΑ

Επιτρεπόμενα ελαττώματα	Ανοχές όσον αφορά τους ελαττωματικούς καρπούς	
	% κατά βάρος	κατ' αριθμό
Τμήμα ποδίσκου (ανά kg)	—	2,00
Κοτσάνια (%)	—	5,00
Πράσινες ρώγες ή/και ανεπαρκώς ανεπτυγμένες ρώγες	4,00	—
Ποσοστό σταφίδων με γίγαρτα στις παρτίδες ποικαλιών χωρίς γίγαρτα	—	1,00
Σημάδια σήψης	4,00	—
Προσβολές εντόμων	1,00	—
Ρώγες που έχουν υποστεί ζημιές	5,00	—
Κρύσταλλοι σακχάρου	15,00	—
Φυτικές ξένες ύλες	0,03	—
Ανόργανες ξένες ύλες	0,01	—

ΜΕ ΓΙΓΑΡΤΑ

Επιτρεπόμενα ελαττώματα	Ανοχές όσον αφορά τους ελαττωματικούς καρπούς	
	% κατά βάρος	κατ' αριθμό
Τμήμα ποδίσκου (σε kg)	—	2,00
Κοτσάνια (%)	—	5,00
Πράσινες ρώγες ή/και ανεπαρκώς ανεπτυγμένες ρώγες	2,00	—
Σημάδια σήψης	4,00	—
Προσβολές από έντομα	1,00	—
Ρώγες που έχουν υποστεί ζημιές	5,00	—
Κρύσταλλοι σακχάρου	15,00	—
Φυτικές ξένες ύλες	0,03	—
Ανόργανες ξένες ύλες	0,01	—

ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΗ ΣΤΑΦΙΔΑ

Επιτρεπόμενα ελαττώματα	Ανοχές όσον αφορά τους ελαττωματικούς καρπούς	
	% κατά βάρος	κατ' αριθμό
Τμήμα ποδίσκου (σε kg)	—	1,00
Κοτσάνια (%)	—	3,00
Πράσινες ρώγες ή/και ανεπαρκώς ανεπτυγμένες ρώγες	1,50	—
Σημάδια σήψης	4,00	—
Προσβολές από έντομα	1,00	—
Ρώγες που έχουν υποστεί ζημιές	3,00	—
Κρύσταλλοι σακχάρου	15,00	—
Φυτικές ξένες ύλες	0,03	—
Ανόργανες ξένες ύλες	0,01	—

**1. ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΚ/ΚΩΝ-ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΦΑΚΕΛΟΥ ΠΛΗΡΩΜΗΣ Ο.Π. Ή ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ, για
στρεμ. ενίσχυση σταφίδων**

Α. ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΠΟΥ ΥΠΟΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΠΟ Ο.Π. Ή ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΟΥΣ (Αποκλείεται της στρεμματικής ενίσχυσης εφόσον ο ενδιαφερόμενος δεν προσκομίσει όλα τα δικ/κά, 1 έως και 7)				
Α/Α	ΕΙΔΟΣ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΟΥ	ΗΜΕΡ/ΝΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ- ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΛΕΓΧΟΥ	ΚΥΡΩΣΕΙΣ
1	ΑΙΤΗΣΗ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΣΤΗ ΒΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	Υποβολή- Συμπλή- ρωση 1/8/200	Οι έλεγχοι που αναγράφονται στο φύλλο ελέγχου(Υπόδειγμα 1 και 2)	Μείωση της ενίσχυσης κατά 1% για κάθε εργάσιμη μέρα καθυστέρησης της υποβολής-Απόρριψη α-πό την ενίσχυση πέραν των 20 εργάσιμων ημερών
2	ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	Υποβολή 31/12/200	Οι έλεγχοι που αναγράφονται στο φύλλο ελέγχου(Υπόδειγμα 4)	Μείωση της ενίσχυσης κατά 1% για κάθε εργάσιμη μέρα καθυστέρησης της συμπλήρωσης-Απόρριψη από την ενίσχυση πέραν των 20 εργάσιμων ημερών (Οι ποινές επιβάλλονται στους μεταποιητές)
		Συμπλή- ρωση 1/8/200		
3	ΑΙΤΗΣΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟ- ΜΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	Υποβολή- Συμπλή- ρωση 31/12/200	Οι έλεγχοι που αναγράφονται στο φύλλο ελέγχου(Υπόδειγμα 5)	Μείωση της ενίσχυσης κατά 1% για κάθε εργάσιμη μέρα καθυστέρησης-Απόρριψη από την ενίσχυση πέραν των 20 εργάσιμων ημερών
4	ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Υποβολή 31/12/200	Έλεγχος της ημερ/νίας παράδοσης στο μεταποιητή, αναγραφή στοιχείων μετ/τη κ.λ.π.	Απόρριψη από την ενίσχυση εφόσον η παράδοση έγινε μετά την 30/11/2005 ή αν ο μετεποιητής δεν έχει εγγραφεί στη βάση δεδομένων.
		Συμπλή- ρωση 30/11/200		
5	ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΟΥΣΑΣ ΠΟΣΟΤΗΤΑΣ ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ- ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΥ ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΜΑΤΟΣ	ΜΕΧΡΙ 31/12/200	Ελέγχεται η ποσότητα του παραδοθέντος παρακρ/τος που πρέπει να είναι τουλάχιστον ίση με το 1% και 6% της ποσότητας Σουλ- τανίνας και Κορ/κής αντίστοιχα που παρα- δόθηκε στον(στους) μεταποιητή(τες)	Απόρριψη από την ενίσχυση εφόσον το ανα- λογούν παρακράτημα είναι μικρότερο από 1% και 6% της ποσότητας Σουλτανίνας και Κορ/κής που παραδόθηκε(Ο έλεγχος γίνεται και από τον Η/Υ)
6	ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ ΣΤΑΦΙΔΩΝ	ΜΕΧΡΙ 31/12/200	Ταυτοποίηση ποσότητας σταφίδας με πιστοποιητικό παράδοσης	Απόρριψη από την ενίσχυση εφόσον οι ποσότητες των σταφίδων δεν καλύπτουν την ελαχίστη στρεμ. απόδοση του Πίνακα 3(ο έλεγχος γίνεται και από τον Η/Υ)
7	ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ	ΜΕΧΡΙ 31/12/200	Να δηλώνεται ότι οι εν λόγω εκτάσεις ή τα προϊόντα που συγκομίζονται απ' αυτές δεν αποτελούν αντικείμενο ενίσχυσης του κοινοτικού προγράμματος καταπολέμησης της φυλλοξήρας	Απόρριψη των αμπελοτεμαχίων που αποτελούν αντικείμενο ενίσχυσης του κοιν. προγ/τος για την καταπολέμηση της φυλλοξήρας(Απορρίπτονται και εκείνα που αποτελούν αντικείμενο ενίσχυσης των πυρκαγιών έτους 2000, κατατόμηση, επανεμβο- λιασμός, εκρίζωση-επαναφύτευση)

Πίναξ 4α. Έκτασεις και παραγωγή κατά γεωγραφικών διαμέρισμα και νομόν. Έτος

Έκτασεις εις στρέμματα. Παραγωγή εις τόννους

Γεωγραφικών διαμέρισμα και νομός	Κορινθιακής — Currants			
	Έκτασεις Areas	Παραγωγή: — Production of grapes for:		
		οίνοποιηθεισών σταφυλών (2) wine(2)	έπιτραπέζιων σταφυλών table use	σταφίδων raisins
Σύνολον Έλλάδος ..	307 049	9 238	237	74 406
Περιφέρεια Πρωτευούσης	—	—	—	—
Δυτική Στερά Έλλάς και Εββοια	—	—	—	—
Αιτωλίας και Ἀκαρνανίας	—	—	—	—
Ἀττικῆς (ἐπέλοιπον)	—	—	—	—
Βοιωτίας	—	—	—	—
Εύβοιας	—	—	—	—
Εύβοιανῶν	—	—	—	—
Φθιώτιδος	—	—	—	—
Φωκίδος	—	—	—	—
Πελοπόννησος	282 934	9 223	233	67 745
Ἀργολίδος	132	10	15	23
Ἀρκαδίας	—	—	—	—
Ἀχαΐας	69 143	1 395	131	14 210
Ἠλείας	60 326	5 555	34	17 691
Κορινθίας	41 388	1 902	16	9 166
Λακωνίας	2	1	—	—
Μεσσηνίας	111 743	360	37	26 655
Ἰόνια Νῆσοι	24 115	13	4	6 661
Ζακύνθου	21 014	4	2	5 921
Κεφύρου	—	—	—	—
Κεφαλληνίας	3 101	9	2	740
Λευκάδος	—	—	—	—
Ἠπειρος	—	—	—	—
Ἄρτης	—	—	—	—
Θεσπρωτίας	—	—	—	—
Ἰωνίου	—	—	—	—
Παρέλης	—	—	—	—
Θεσσαλία	—	—	—	—
Καρδίτσας	—	—	—	—
Λαρίσης	—	—	—	—
Μαγνησίας	—	—	—	—
Τρικάλων	—	—	—	—
Μακεδονία	—	—	—	—
Γρεβενῶν	—	—	—	—
Δράμας	—	—	—	—
Ἠμαθίας	—	—	—	—
Θεσσαλονίκης	—	—	—	—
Καβάλας	—	—	—	—
Καστοριάς	—	—	—	—
Κιλίκης	—	—	—	—
Κοζάνης	—	—	—	—
Πέλλης	—	—	—	—
Πιερίας	—	—	—	—
Σερρών	—	—	—	—
Θεσσαλονίκης	—	—	—	—
Καλαμπόκης	—	—	—	—
Θράκη	—	—	—	—
Ξάνθου	—	—	—	—
Ευβοίας	—	—	—	—
Ροδόπης	—	—	—	—
Νήσοι Αἰγαίου	—	—	—	—
Δωδεκανήσου	—	—	—	—
Κυκλάδων	—	—	—	—
Διαρίου	—	—	—	—
Σάμου	—	—	—	—
Χίου	—	—	—	—
Κρήνη	—	—	—	—
Ἡρακλείου	—	—	—	—
Λασιθίου	—	—	—	—
Ρεθύμνου	—	—	—	—
Χανίων	—	—	—	—

(1) Περιλαμβάνεται καὶ ἡ παραγωγή κληματαριῶν, ἀναδενδράδων κλπ.

(2) Οἰνοποιεῖται στειφυλὰ ἑνὸς καὶ ἑσῶς κινώτετος (ἢ βήμου) παραγωγῆς.

Πίνακας 4α. Συνέχεια

Εκτάσεις σε στρέμματα, παραγωγή σε τόνους

Γεωγραφικά διαμέρισμα και νομός	Κορινθιακής—Corinths			
	Εκτάσεις Areas	Παραγωγή—Production of grapes for:		
		σταφυλιών που γλυκοποιήθηκαν (2) wine	επιτραπέζιων σταφυλιών table use	σταφίδων raisins
Σύνολο Ελλάδος	211.277	1.119	125	33.417
Αττική	—	—	—	—
Λοιπή Στερεά Ελλάς και Εύβοια	—	—	—	—
Αιτωλίας και Ακαρνανίας	—	—	—	—
Βοιωτίας	—	—	—	—
Ευβοίας	—	—	—	—
Ευρυτανίας	—	—	—	—
Φθιώτιδος	—	—	—	—
Φωκίδος	—	—	—	—
Πελοπόννησος	188.128	873	93	28.625
Αργολίδος	79	—	3	15
Ακατίας	—	—	—	—
Αχαΐας	48.727	475	85	7.870
Ηλείας	39.948	237	2	8.680
Κορινθίας	53.295	161	—	3.070
Λακωνίας	—	—	—	—
Μεσσηνίας	45.079	—	4	8.990
Ιόνιοι Νήσοι	21.234	—	32	4.604
Ζακύνθου	19.766	—	29	4.508
Κεφαλονίας	5	—	3	—
Κεφαλληνίας	1.563	—	—	96
Λευκάδος	—	—	—	—
Ηπειρος	—	—	—	—
Άρτης	—	—	—	—
Θεσπρωτίας	—	—	—	—
Ιωαννίνων	—	—	—	—
Πρεβέζης	—	—	—	—
Θεσσαλία	—	—	—	—
Καρδίτσας	—	—	—	—
Λαρίσης	—	—	—	—
Μαγνησίας	—	—	—	—
Τρικάλων	—	—	—	—
Μακεδονία	—	—	—	—
Γρεβενών	—	—	—	—
Δράμας	—	—	—	—
Ημαθίας	—	—	—	—
Θεσσαλονίκης	—	—	—	—
Καβάλας	—	—	—	—
Καστοριάς	—	—	—	—
Κιλίκης	—	—	—	—
Κοζάνης	—	—	—	—
Πελλής	—	—	—	—
Πιερίας	—	—	—	—
Σερρών	—	—	—	—
Φλώρινης	—	—	—	—
Χαλκιδικής	—	—	—	—
Θράκη	—	—	—	—
Έβρου	—	—	—	—
Ξάνθης	—	—	—	—
Ροδόπης	—	—	—	—
Νήσοι Αιγαίου	—	—	—	—
Δωδεκανήσου	—	—	—	—
Κυκλάδων	—	—	—	—
Λασιθίου	—	—	—	—
Σάμου	—	—	—	—
Κίου	—	—	—	—
Κρήτη	1.245	245	—	188
Ηρακλείου	430	245	—	25
Λασιθίου	1.415	—	—	163
Ρεθύμνης	—	—	—	—
Χανίων	—	—	—	—

(1) Περιλαμβάνεται και η παραγωγή κληματαριών, σταφιδινόβων και τ.

(2) Σταφύλια που γλυκοποιήθηκαν μέσα και έξω από την κοινότητα (1) ή βήμα) παραγωγής τους.

Πίνακας 4α. Συνέχεια

Εκτάσεις σε στρέμματα, παραγωγή σε τόνους

Γεωγραφικό διαμέρισμα και νομός	Κορινθιακής—Corinth			
	Εκτάσεις Areas	Παραγωγή—Production of grapes for:		
		σταφυλιών που γλυκαποθήθηκαν (2) wine	επιτραπέζιων σταφυλιών table use	σταφίδων raisins
Σύνολο Ελλάδος	204.648	2.686	97	48.535
Αττική	—	—	—	—
Αιολή Στερέα Ελλάς και Εύβοια	—	—	—	—
Αιτωλίας και Ακαρνανίας	—	—	—	—
Βοιωτίας	—	—	—	—
Ευβοίας	—	—	—	—
Ευρυτανίας	—	—	—	—
Φθιώτιδος	—	—	—	—
Φωκίδος	—	—	—	—
Πελοπόννησος	183.155	2.686	75	41.782
Αργολίδος	77	—	—	15
Αρκαδίας	—	—	—	—
Αχαΐας	49.916	1.732	71	11.352
Ηλείας	39.127	730	1	10.094
Κορινθίας	49.936	224	—	9.810
Λοκωνίας	—	—	—	—
Μεσσηνίας	44.097	—	4	10.511
Ιόνια Νήσοι	21.243	—	22	4.743
Ζακύνθου	19.754	—	22	4.495
Κεφαλονιάς	2	—	—	—
Καρφαλλίας	1.487	—	—	248
Λευκάδος	—	—	—	—
Ήπειρος	—	—	—	—
Άρτης	—	—	—	—
Θεσπρωτίας	—	—	—	—
Ιωννίων	—	—	—	—
Πρεβέζης	—	—	—	—
Θεσσαλία	—	—	—	—
Καρδίτσας	—	—	—	—
Λαρίσης	—	—	—	—
Μαγνησίας	—	—	—	—
Τρικάλων	—	—	—	—
Μακεδονία	—	—	—	—
Γρεβενών	—	—	—	—
Δομοτίας	—	—	—	—
Ημαθίας	—	—	—	—
Θεσσαλονίκης	—	—	—	—
Καβάλας	—	—	—	—
Κιλκίς	—	—	—	—
Κοζάνης	—	—	—	—
Πέλλης	—	—	—	—
Πέρας	—	—	—	—
Σερρών	—	—	—	—
Φλώρινης	—	—	—	—
Χαλκιδικής	—	—	—	—
Θράκη	—	—	—	—
Έβρου	—	—	—	—
Ξάνθης	—	—	—	—
Ροδόπης	—	—	—	—
Κεντρική Ελλάδα	—	—	—	—
Διόσκουφισσας	—	—	—	—
Κυκλάδων	—	—	—	—
Ασπίου	—	—	—	—
Σέρφου	—	—	—	—
Κίσμης	—	—	—	—
Κρήνη	250	—	—	10
Ηρακλείου	—	—	—	—
Λασιθίου	250	—	—	10
Ρεθύμνης	—	—	—	—
Χανίων	—	—	—	—

(1) Περιλαμβάνεται και η παραγωγή κόρηματάρων, αναδενδραδίων κλπ.
 (2) Σταφύλια που γλυκαποθήθηκαν μέσα και έξω από την κοινότητα (η δόξα) παραγωγής τους.

Πίνακας 4α. Εκτάσεις και παραγωγή κατά γεωγραφικό διαμέρισμα και νομό. Έτος

Εκτάσεις σε στρέμματα, παραγωγή σε τόννους

Γεωγραφικό διαμέρισμα και νομός	Κορινθιακής — Corinthia			
	Εκτάσεις Areas	Παραγωγή — Production of grapes for		
		σταφυλιών που γλεικοποιήθηκαν(1) wine (2)	επιτραπέζιων σταφυλιών table use	σταφίδων raisins
Σύνολο Ελλάδος	217.099	2.431	245	48.065
Περιφέρεια Πρωτευούσης	—	—	—	—
Λοιπή Στερεά Ελλάς και Εύβοια	—	—	—	—
Αιτωλίας και Ακαρνανίας	—	—	—	—
Αττικής (υπαίθρια)	—	—	—	—
Βοιωτίας	—	—	—	—
Ευβοίας	—	—	—	—
Ευρυτανίας	—	—	—	—
Φθιώτιδος	—	—	—	—
Φωκίδος	—	—	—	—
Πελοπόννησος	163.116	2.431	234	42.752
Αργολίδος	84	—	—	16
Αρκαδίας	—	—	—	—
Αχαΐας	51.256	904	149	8.982
Ηλείας	41.924	519	64	11.459
Κορινθίας	42.700	987	7	11.456
Λακωνίας	2	1	—	—
Μεσσηνίας	57.150	20	14	10.839
Ιόνια Νήσαι	23.898	—	11	5.313
Ζακύνθου	20.989	—	11	4.851
Κεφαλοντίας	3	—	—	—
Κεφαλληνίας	2.906	—	—	462
Λευκάδος	—	—	—	462
Ήπειρος	—	—	—	—
Άρτας	—	—	—	—
Βεστωτιίας	—	—	—	—
Ιωαννίνων	—	—	—	—
Πρεβέζης	—	—	—	—
Θεσσαλία	—	—	—	—
Καρδίτσας	—	—	—	—
Λαρίσης	—	—	—	—
Μαγνησίας	—	—	—	—
Τρικάλων	—	—	—	—
Μικρά Ασία	—	—	—	—
Γρεβενών	—	—	—	—
Δράμας	—	—	—	—
Ημαθίας	—	—	—	—
Θεσσαλονίκης	—	—	—	—
Κοζάνης	—	—	—	—
Καστοριάς	—	—	—	—
Κιλκίς	—	—	—	—
Κοζάνης	—	—	—	—
Πέλλης	—	—	—	—
Πιερίας	—	—	—	—
Σερρών	—	—	—	—
Θεσσαλονίκης	—	—	—	—
Χαλκιδικής	—	—	—	—
Θράκη	—	—	—	—
Έβρου	—	—	—	—
Ξάνθης	—	—	—	—
Ροδόπης	—	—	—	—
Νήσος Αιγαίου	85	—	—	—
Δωδεκάνησος	—	—	—	—
Κυκλάδων	—	—	—	—
Λέσβου	85	—	—	—
Σάμου	—	—	—	—
Χίου	—	—	—	—
Κρήνη	—	—	—	—
Ηρακλείου	—	—	—	—
Λασιθίου	—	—	—	—
Ρεθύμνης	—	—	—	—
Χανίων	—	—	—	—

(1) Περιλαμβάνεται και η παραγωγή κληματομικών, αναδενδρωτών κλπ.

(2) Σταφίλια που γλεικοποιήθηκαν μέσα και έξω από την κοινότητα (ή δήμο) παραγωγής τους

Πίνακας 4ο. Συνέχεια

Εκτάσεις σε στρέμματα, παραγωγή σε τόνους

Περιγραφή δραστηριότητας κατ'ετή	Καλλιέργειες—Cereals				Συδήματα— Sorghum	
	Εκτάσεις Αρέας	Παραγωγή—Production of grains for:		Εκτάσεις Αρέας	Παραγωγή που υπερκαλύπτει (2)	Παραγωγή που υπερκαλύπτει (2)
		επιτραπέζιων σπυρίδιων table use	σπυρίδιου raffia			
Σύνολο Ελλάδος	204.646	2.686	97	46.828	256.541	20.322
Αττική	—	—	—	—	—	—
Ασκή Στεριά Ελλάς και Εύβοια	—	—	—	—	—	—
Αιτωλικός και Αχαρναίος	—	—	—	—	—	—
Βεστιάς	—	—	—	—	—	—
Ελευσίνας	—	—	—	—	—	—
Φθιώτιδος	—	—	—	—	—	—
Φυλίας	—	—	—	—	—	—
1 Πελοπόννησος	1 183.185	2.686	75	41.782	85.560	13.373
2 Αργολίδος	77	—	—	15	—	—
3 Αρκαδίας	48.916	—	—	323	—	—
4 Αργολοκορινθίας	1.726	—	—	11.362	84	—
5 Αργολικός	38.127	—	71	10.094	134	—
6 Κορινθίας	49.556	—	—	9.810	84.884	19
7 Αρκαδική	—	—	—	—	—	—
8 Μεσσηνίας	44.097	—	4	10.511	—	—
9 Ήπειρος	21.243	—	22	4.743	—	—
10 Ζακύνθου	19.754	—	22	4.285	—	—
11 Κέρκυρας	2	—	—	—	—	—
12 Κεφαλληνίας	1.467	—	—	241	—	—
13 Λευκάδας	—	—	—	—	—	—
14 Ήλεως	—	—	—	—	—	—
15 Νέσσοι	—	—	—	—	—	—
16 Αιγίης	—	—	—	—	—	—
17 Μεσσηνιακής	—	—	—	—	—	—
18 Αρκαδικής	—	—	—	—	—	—
19 Αιτωλικής	—	—	—	—	—	—
20 Φθιώτιδος	—	—	—	—	—	—
21 Θεσσαλίας	—	—	—	—	—	—
22 Κασσίου	—	—	—	—	—	—
23 Λακωνίας	—	—	—	—	—	—
24 Μεγαρικής	—	—	—	—	—	—
25 Τριφυλίας	—	—	—	—	—	—
26 Μεσσηνιακής	—	—	—	—	—	—
27 Τριφυλίας	—	—	—	—	—	—
28 Δυτικής	—	—	—	—	—	—
29 Ηλείας	—	—	—	—	—	—

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

**Η Ιστορία της Σταφίδας
«Μια Πριγκίπισσα στο διάβα των αιώνων»
Κουνινιώτης 1876
Εκδόσεις Έφεσος 2006**

Τμήμα Γεωργικής Ανάπτυξης Κιάτου

Διεύθυνση Γεωργίας Κορίνθου

Αμπελουργικό Μητρώο Δ/ΝΣΗ Γεωργίας Κορίνθου

ΠΕΓΕΑΛ Ξυλοκάστρου

**Βασίλης Κελλάρης – Απόστολος Δέδες – Μαρία Κελλάρη
Εκτελωνιστές Συστεγαζόμενοι**

S.KO.S A.S.E. Πάτρα

**Επίσημη Εφημερίδα Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
27.09.2001**

KOSYS A.S.E. Κιάτο

Γεωργική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος

**Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας
Τεύχος Δεύτερο Αρ. Φύλλου 2033
2/10/2008**

**Ελληνική Δημοκρατία Υπουργείο Γεωργίας
Αθήνα 04/11/1999**